

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษา จงศิริลักษณ์. การกำจัดตะกั่วและแคดเมียมในน้ำเสียโดยกระบวนการเพอร์โรท.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมอาหาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

กิตติ เอกอำพน. การดูดซับและการกระจายของตะกั่วและสังกะสีในพืชผักบางชนิด.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมอาหาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

_____. การเจือปนของตะกั่วเข้าสู่พืชผักที่ใช้เป็นอาหาร. แก่นเกษตร 9(2), (2524): 90-95.

_____. อิทธิพลของตะกั่วที่มีต่อการเจริญเติบโตของพืช. วารสารวิทยาศาสตร์ มธ.9(2) (กันยายน-ธันวาคม 2525): 152-159.

_____. มลภาวะสิ่งแวดล้อม. ขอนแก่น: ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529. (อัครสำเนา).

จุฑามาศ เกตุทัต. โลหะหนักในอากาศในเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ. ในรายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องปัญหามลภาวะของโลหะหนักในสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยครั้งที่ 2. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ทวีศักดิ์ บุษยโชติมงคล และคณะ. โลหะหนักในอาหารไทย. โภชนาการสาร 22 (2531): 368-401.

ทวีสุข พันธุ์เพ็ง. การปนเปื้อนของสารตะกั่วในสิ่งแวดล้อม(ในโรงงานอุตสาหกรรม). ในการประชุมเชิงปฏิบัติการความร่วมมือในการควบคุมสารพิษในสิ่งแวดล้อม. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข, 2522 : 215-222

ธวัชชัย รัตนเลิศ และเจมส์ เอฟ แมกซ์เวล. รายงานชื่อพืชที่มีรายงานพบในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1, เชียงใหม่ : บริษัทคนเมืองเหนือ จำกัด, 2535.

ธีระวุธ ปันทอง. การวิเคราะห์ปริมาณตะกั่วในผักสด. รายงานซีเนียร์โปรเจค. ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

- นักวิศ บัวสว่าง และมนตรี คชาชีวะ. การสะสมของตะกั่วและแคดเมียมในผักบุงจีน (*Ipomoea reptans* P.) ปลูกในสารละลายธาตุอาหาร. รายงานซีเนียร์โปรเจค. ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- นวลฉวี ไชยบัวเทศ, นวลศรี กาญจนกุล และวินัย สมบูรณ์. การศึกษาสมบัติซึ่งอาจเกี่ยวกับความเป็นพิษของดินในกรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- นัทธีรา ปรีชาหาญ. Chemical Speciation of metal in Natural waters. รายงานสัมมนา 1 (275-701). สหสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- นิตชา มหาวล และประนอม กุวานต์ศรี. การปนเปื้อนของตะกั่วในสิ่งแวดล้อมและการป้องกัน. ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ความร่วมมือในการควบคุมสารพิษในสิ่งแวดล้อม. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข, 2532
- ปรีญาพร สุวรรณเกษ. การปนเปื้อนของสารตะกั่วในดินริมถนนบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เปี่ยมศักดิ์ เมนะเสวต และกัลยา วัชชากร. การสำรวจระดับตะกั่วในสิ่งแวดล้อมทั่วไปของหมู่บ้านซึ่งนำกากแอมบดเคอร์รี่ไปถมที่ดิน. ในรายงานการศึกษาปัญหาพิษของตะกั่ว. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- พิชิต สกลพราหมณ์. การสุทธาภิบาลสิ่งแวดล้อม. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : ธารนิพนธ์, 2535.
- เพชรพรหม คณาธารณา. ปัญหาโลหะหนักในอากาศทั่วไปในกรุงเทพมหานคร. ในรายงานการสัมมนาปัญหามลภาวะของโลหะหนักในสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ภูมิอากาศ, กอง. กรมอุตุนิยมวิทยา. กระทรวงคมนาคม. ข้อมูลอากาศประจำถิ่นของประเทศไทย รายงานอากาศเลขที่ 551.506.1-93-2533, 2532. (อัดสำเนา).
- วรวิทย์ ชีวภรณ์ภักดิ์. โครงการวิจัยโลหะหนักในพืชเศรษฐกิจ. รายงานวิจัย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ไววิทย์ พุกชารี และคณะ. ความต้านทานต่อพิษตะกั่วและธาตุหนักอย่างอื่นของพืช. จดหมาย

ข่าวสภาวะแวดล้อม. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

(กุมภาพันธ์ 2522): 5-10.

ศูนย์อาชีวอนามัยที่ 1 กองอาชีวอนามัย กรมอนามัย. รายงานการเฝ้าควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม

และด้านชีวภาพของคณงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสารตะกั่วในโรงงานที่ใช้สารตะกั่ว

เป็นหลักในการผลิต ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ. เอกสารโรเนียว, 2530.

สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย. การศึกษาผลกระทบ

ของตะกั่วต่อการเปลี่ยนแปลงทางสรีรภาพของกลุ่มคณงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับตะกั่วใน

อุตสาหกรรมการผลิต, รายงานผลการวิจัย, 2530.

สนธิ ศษวัฒน์. ประสิทธิภาพของฝักคบข่าในการกำจัดโลหะหนักแคะแคดเมียม ทองแดง ตะกั่ว.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สมจิตร พงศ์พจน์ และสุภาพ ภูประเสริฐ. พืชกินได้และพืชมีพิษในป่าเมืองไทย. สมาคม

วิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์โอเคชั่นสโตร์, 2534.

สมพล กฤตลักษณ์. ผลกระทบของตะกั่วต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์. จดสารสภาวะแวดล้อม.

8(มีนาคม-เมษายน 2532): 12-19.

สะอาด บุญเกิด, จเร สดากร และทิพย์วราพร สดากร. ชื่อพรรณไม้ในเมืองไทย. กองทุนจัด

พิมพ์ตำราป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2 ,

กรุงเทพมหานคร, 2525

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. กองมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม. สารตะกั่ว

ในน้ำมันเบนซิน. วารสารวิทยาศาสตร์ 43 (มีนาคม-เมษายน 2532): 115-117.

_____ โดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการวิเคราะห์สารพิษ. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

เรื่องสารพิษ, งานสารพิษ. คู่มือการเก็บและรักษาตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์โลหะหนัก.

2530

_____ งานคุณภาพน้ำ. แม่น้ำเจ้าพระยา ปี 2526-2527. 2528. (อัคราเนา)

_____ รายงานคุณภาพน้ำและการแก้ไขปัญหาคอนเน็คชันของคณภาพน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยา

- (พ.ศ.2528-2531). พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : ไอลีชั่นควอร์ , 2534.
- สำนักงานปลัดกระทรวง. กระทรวงอุตสาหกรรม. รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
แบบเคอร์ชันฮอนด์. 2525. (อัดสำเนา)
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ. กระทรวงพาณิชย์. ข้อมูลการตลาดจังหวัดสมุทรปราการ
ประจำปี 2532, 2533. (อัดสำเนา)
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แนวทางพัฒนาการเกษตรและ
สหกรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ, 2531. (อัดสำเนา)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. สมุดรายนสถิติจังหวัดสมุทรปราการ, 2528.
สิ่งแวดล้อมโรงงาน, กอง กรมโรงงาน. ผลงานปี 2529-2530 งานแม่น้ำเจ้าพระยา.
ฟอสฟอรัสในน้ำและชายฝั่ง. 2531. (อัดสำเนา) 69 หน้า
- สุคนธ์ เจียสกุล. การปลดปล่อยของตะกั่วบนต้นไม้ข้างถนนบางชนิด ในเขตกรุงเทพมหานคร.
วารสารการอนามัยและสิ่งแวดล้อม. 4(มกราคม-เมษายน 2524): 5-17.
- สุชา กุสสิทธิศักดิ์. การวิเคราะห์ตะกั่วในผักต่าง ๆ โดยวิธีอะโอดิคสตริงพิงโวลแทมเมตรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- _____. ตะกั่วในพืชที่ใช้เป็นอาหาร. แก่นเกษตร 9(3)(2524): 134-138.
- สุชา กุสสิทธิศักดิ์ และกิตติ เอกอำพน. การวิเคราะห์ปริมาณตะกั่วในพืชในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น โดยวิธี Spectrophotometry. รายงานผลการวิจัย ลำดับที่
วท.1/2523. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- สุวัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา. สารตะกั่วในบรรยากาศ. ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ความร่วมมือ
ในการควบคุมสารพิษในสิ่งแวดล้อม. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข, 2532.
- อรุวรรณ ศิริรัตน์พิริยะ. ผลกระทบของปริมาณโลหะหนัก(ตะกั่ว)จากการคมนาคมต่อพืชอาหาร
สัตว์ในเขตกรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัย. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- อำไพวรรณ คีมาภ. ความทนทานต่อพิษตะกั่วของหญ้าวิมถนนสามชนิด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

ภาษาอังกฤษ

- Alloway, B.J. Heavy Metals in Soils. John Wiley & Sons, London, 1990.
- Baumhardt, G.R., and Welch, L.F. Lead Uptake and Corn Growth with Soil-applied Lead. J.Environ.Quality. 1(1972) : 92-94
- Bazzaz, F.A.; Rolfe, G.L., and Windle, P. Differing Sensitivity of corn and Soybean Photosynthesis and Transpiration to lead Contamination J.Environ.Quality. 3(1974) : 150-158
- Bourdeau, Philippe., John A.Haines, Werner Klien and C.R. Krihna Murti eds. Ecotoxicology and Climate : With Special Reference to Hot and Cold Climates. SCOPE 38 - IPCS joint Symposia : 9, John Wiley & Sons, 1989.
- Brooks, P.R. Biological Methods of Prospecting for Minerals. John Wiley & Sons, 1983.
- Davis, J.B., and Barnes, R.L. Effect of Lime on Lead Uptake by Soil-applied Fluoride and Lead on Growth of Lobrolly, Pine and Red Maple. Environ. Pollut. 5(1973) : 35-44
- Fergusson, Jack E. The Heavy Elements : Chemistry, Environmental Impact and Health Effects. Pergamon Press, Oxford, 1990.
- Greninger, D., Kollonitsch V., and Kline H.C. Lead Chemicals. International Lead Zing Research Organization, Inc., 1975.
- Harrison, R.M., and Laxen D.D.H. Lead Pollution Cause and Control, Campman and Hall Ltd., London, 1981.
- Hassett, J.J., Miller, J.E., and Koeppe, D.E. Interraction of Lead and Cadmium on Maize Root Growth and Uptake of Lead and Cadmium by Roots. Environ. Pollt. 11(1976): 297-301.

- Hutchinson, T.C. and K.M. Meeme eds. Lead, Mercury, Cadmium and Arsenic in the Environment. John Wiley & Sons, 1987.
- Jackson, M.L. Soil Chemical Analysis. Prentice-Hall, N.J., 1965.
- Jones, L.H.P., Clement, C.R., and Hooper, M.J. Lead Uptake From Solution by Perennial Ryegrass and Its Transport from Roots to Shoots. Plant and Soil. 38(1973) : 403-414.
- Jones, L.H.P. and S.C. Jarvis. The Chemistry of Soil Processes: The fate of Heavy Metals. John Wiley & Sons, 1981.
- Lagerwerff, J.V., Armiger, W.H., and Specht, A.W. Uptake of Lead by Alfalfa and Corn from Soil and Air. Soil Sci. 115(1973) : 455-459.
- Lenihan, J., and Fletcher, W.W. The Chemical Environmental: Environmental and Man, Vol. Six, Blantic and Son Ltd., 1977.
- Leung, H.W. Environment Sampling of Lead near a Battery Reprocessing Factory. Bull. Environ. Contam. Toxicol. 41(1988) : 427-433
- Lovering, T.G. Lead in Environment. Washington : United States Government Printing Office, 1976.
- Maheswar Lenka, Kamal K. Panda, and Brahma B. Penda. Monitoring and Assessment of Mercury Pollution in the Vicinity of a Chloralkali Plant IV. Bioconcentration of Mercury in In Situ Aquatic and Terrestrial Plants at Ganjam, India. Archives of Environmental Contamination and Toxicology. 22(195-202), Springer-Verlag, New York, 1992.
- Martin, M.H. and P.J. Coughtrey. Biological Monitoring of Heavy Metals Pollution : Land and Air. Applied Science Publisher, 1982.
- Martin, T., Paul, O.J., Richard, R.J. and H.J. Michael. Side remediation of heavy metals contaminated soils and ground water from battery

- redamation site in Florida, Hazardous waste. 1987 : 1581-1590.
Chemical Abstract. 109(1987) : Abstract No. 2154412
- Nagal, C. Lead Content. in Soils and Plant in an Industrial region,
Spurenelem - Symp. 5th (1987) : 997-1005. Chemical Abstract
 No. 91762h.
- Pinkerton, A., and Simpson, J.R. Root Growth and Heavy Metal Uptake by
 three Gramineous Plantss in Differentially Limed Layers of an
 acid, Minespoil-Contaminated Soil. Environ. Pollut. 14(1977):
 159-167.
- Puckett, K.J., Nieboer, E., Gorzinski, M.J., and Richardson, D.H.S.
 The Uptake of MetalIons by Lichens : A Modified Ion-Exchange
 Process. New. Phytol. 727(1973):329-342.
- Rosen, J.A., Pike, C.S. and Golden, M.L. Zine,Iron and Chlorophyll
 Metabolism in Zinc Toxic Corn. Plant.Physiol. 50(1977):1085-1087
- Shrape, V. and Denny, P. Electron Microscope Study on the Absorption and
 Localization of Lead in the Leaf Tissue of Patamogeton
rectinalis L. J. of Expt. Bot. 27(1976):1155-1159.
- Simola, L.K. The Effect of Lead, Cadmium, Arsenate and Fluoride Ions
 on the Growth and Pine Structure of Sphagnum nemoreum
 in Aseptic Culture. Can. Jour. Bot. 55(1976):426-430.
- Waldron, H.A. and Stofen, D. Sub-clinical Lead Poisoning. Academic
 Press Inc. (London) Ltd., 1974.
- WHO. Environmental Health Criteria 3: Lead. : World Health Organization,
 Geneva, 1977.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

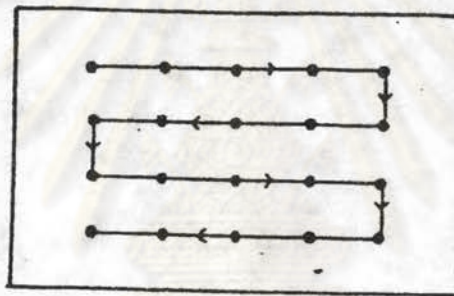
ภาคผนวก ก.

การเก็บตัวอย่างดิน

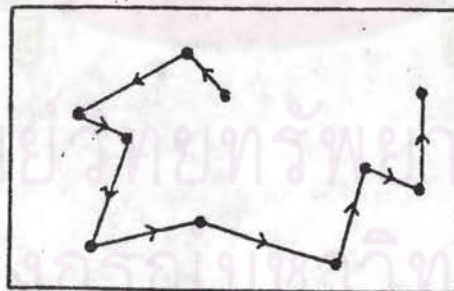
1. จุดเก็บตัวอย่าง

การเก็บตัวอย่างดินจากพื้นที่เกษตรกรรมหรือพื้นที่อื่นๆ ซึ่งได้รับผลกระทบจากโลหะหนัก ในเนื้อที่ไม่เกิน 10 ไร่ ให้สุ่มเก็บตัวอย่างประมาณ 10 จุด ถ้าเนื้อที่เกิน 10 ไร่ ให้แบ่งเป็นพื้นที่ย่อย พื้นที่ละประมาณ 10 ไร่ โดยใช้แบบแผนวิธีการเก็บตัวอย่างดังต่อไปนี้

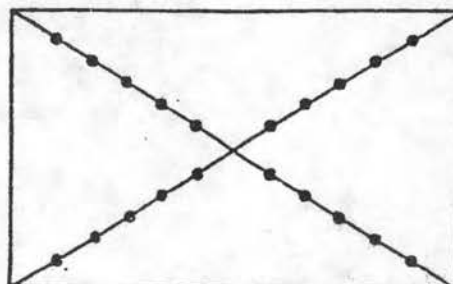
ก. เก็บโดยใช้ระยะระหว่างจุดเก็บตัวอย่างเท่าๆ กัน (equal interval)

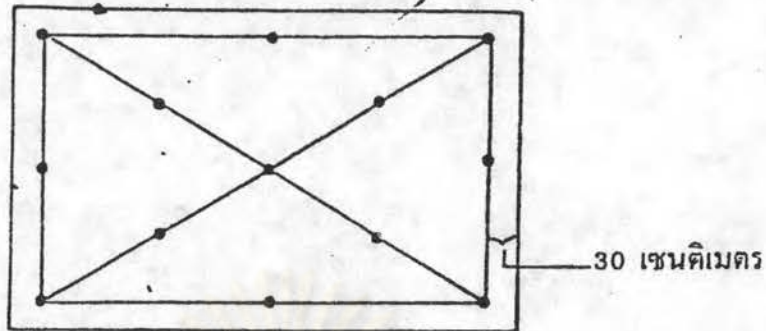
ข. เก็บโดยการสุ่ม (random sampling) วิธีนี้นิยมใช้กันทั่วไป

ค. เก็บตามเส้นทะแยงมุมโดยเว้นระยะเท่า ๆ กัน (equal interval on diagonal lines) เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีลักษณะค่อนข้างยาว

ง. เก็บตามเส้นทะแยงมุมและเส้นรอบข้าง วิธีนี้เหมาะสำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่

2. เครื่องมือเก็บตัวอย่างและภาชนะบรรจุ

เครื่องมือเก็บตัวอย่าง

- กรณีศึกษาเฉพาะผิวดินใช้เสียม หรือเครื่องมือขุดเจาะที่สะอาดไม่เป็นสนิม ถ้าเป็นไปได้ให้ใช้เสียมหรือเครื่องมือชนิดสเตนเลส
- กรณีศึกษาการสะสมในแต่ละชั้นของดินใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างดินตามระดับความลึก (core sampler)

ภาชนะบรรจุ : ใช้ถุงพลาสติกใหม่ที่สะอาดและแห้งสนิท

3. วิธีการเก็บตัวอย่าง

ก. การเก็บตัวอย่างดินเพื่อการศึกษาปริมาณโลหะหนักบริเวณผิวดิน ให้เก็บตัวอย่างตามจุดเก็บตัวอย่างในข้อ 1 โดยวางหน้าหรือเศษพืชออกก่อน แล้วใช้เสียมหรือเครื่องมือขุดเจาะดินลงไปเป็นหลุมรูปตัววี (V) ให้ลึกประมาณ 6-7 นิ้วจากผิวดิน ทั้งดินส่วนที่ขุดครั้งแรกไป แล้วใช้เสียมแซะดินข้างหลุมข้างใดข้างหนึ่งหนาประมาณ 1-2 นิ้ว รวมดินทั้งหมดจากทุกจุดเข้าเป็นตัวอย่างเดียวกัน แล้วเก็บในภาชนะบรรจุ

ข. การเก็บตัวอย่างดินเพื่อศึกษาปริมาณโลหะหนักในแต่ละชั้นของดิน ให้เก็บตัวอย่างตามจุดเก็บตัวอย่างในข้อ 1 โดยใช้ เครื่องมือเก็บตัวอย่างดินตามระดับความลึก

4. ปริมาณตัวอย่าง

เก็บดินตามวิธีการในข้อ 3. โดยเก็บดินอย่างน้อยตัวอย่างละ 1 กิโลกรัม

5. การเก็บรักษาตัวอย่างระหว่างการนำส่ง

- ให้นำส่งตัวอย่างโดยเร็วที่สุด
- ในกรณีที่ไม่สามารถนำส่งได้ทันที ให้เก็บรักษาตัวอย่างไว้ในที่เย็นไม่ให้ถูกความร้อนและแสง

6. จลาก

จลากควรเขียนด้วยหมึกที่กันน้ำและควรมีรายละเอียดดังนี้

- หมายเลขกำกับตัวอย่าง
- ชนิดของโลหะหนักที่ต้องการวิเคราะห์
- สถานที่เก็บตัวอย่าง (ตำบล อำเภอ จังหวัด)
- วันเวลาที่เก็บ
- ชื่อผู้เก็บและหน่วยงานที่ส่ง

7. ใบนำส่ง

1. หมายเลขกำกับตัวอย่าง_____
2. ชนิดของโลหะหนักที่ต้องการวิเคราะห์และ/หรือปัญหาที่เกิดขึ้น_____
3. รายละเอียดของตัวอย่าง
 - 3.1 สถานที่เก็บ(ตำบล อำเภอ จังหวัด)_____
 - 3.2 จุดเก็บ_____
 - 3.3 วิธีการเก็บ_____
 - 3.4 การเก็บรักษา_____
 - 3.5 อนุภาคนิวเคลียร์ที่เก็บรักษา_____
 - 3.6 วันเวลาที่เก็บ_____
 - 3.7 ชื่อผู้เก็บและหน่วยงานที่ส่ง_____
 - 3.8 รายละเอียดอื่น ๆ_____
4. แพนผังจุดเก็บตัวอย่างโดยสังเขป

การเก็บตัวอย่างผลิตผลการเกษตร

1. ตัวอย่างผลิตผลการเกษตรจากแปลงปลูก

1.1 เครื่องมือเก็บตัวอย่างและภาชนะบรรจุ

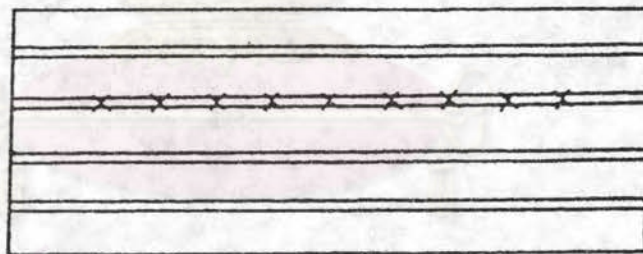
เครื่องมือเก็บตัวอย่าง ใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างที่เหมาะสมหรือใช้มือเก็บ
ภาชนะบรรจุ ใช้ถุงพลาสติกที่ใหม่และสะอาด

1.2 วิธีการเก็บตัวอย่าง

ก) พืชผักผลไม้จากไร่หรือแปลงปลูก

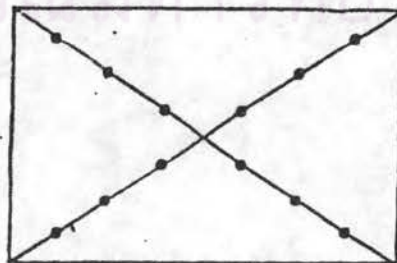
(1) แปลงรูปขาวตลอด

- สุ่มโดยตัดแถวที่ปลูกหัวแปลงหัวแปลงท้ายแปลงและด้านข้าง 2 ข้างทิ้งไป
- เลือกเฉพาะแถวกลาง ๆ ซึ่งมีต้นก็ตาม ใช้วิธีจับฉลากเลือกมา 1 แถว แล้วสุ่มเก็บเฉพาะแถวที่จับฉลากได้โดยเว้น 3-5 ต้น ขึ้นกับจำนวนต้นทั้งหมดในแปลงเพื่อได้ปริมาณตัวอย่างเท่าที่ต้องการ

(2) แปลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือกิ่งจตุรัส

- ให้สุ่มโดยเก็บในแนวทะแยง โดยเว้นต้นให้ได้จำนวนตามต้องการ

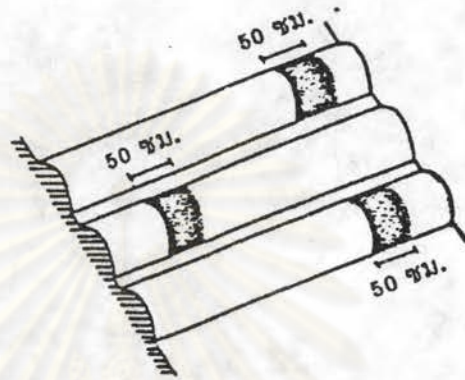

(3) แปลงรูปรางไค ๆ

- เลือกตัวอย่างจากทุกร่องถ้าพื้นที่มีขนาดเล็ก เลือกตัวอย่างร่องเว้นร่อง

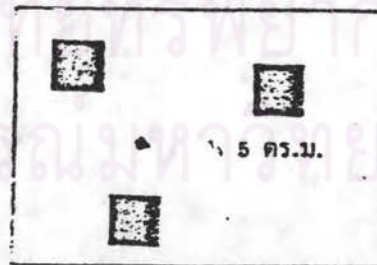
หรือเว้น 2-3 ร่อง ถ้าพื้นที่ขนาดใหญ่

- เลือกตัวอย่างที่มีขนาดกลาง ๆ ไม่ใหญ่และเล็กจนเกินไป
- เลือกตัวอย่างที่ขึ้นภายในช่วงความยาว 50 เซนติเมตร ของบริเวณที่เลือกนั้น ๆ

ข) ข้าวจากแปลงปลูก

- เลือกเก็บตัวอย่างข้าวจากบริเวณที่มีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยของพื้นที่นั้น ๆ
- เก็บเกี่ยวข้าวในพื้นที่ข้อประมาณ 5 ตารางเมตร ในแต่ละพื้นที่ที่กำหนดเป็นจุดเก็บ โดยเก็บเกี่ยวข้าวทุกต้นในบริเวณดังกล่าว
- เลือกเฉพาะข้าวที่มีรวงสมบูรณ์ และใช้ตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งของปริมาณที่เก็บ

ค) พืชอาหารสัตว์

- แบ่งพื้นที่ที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ออกเป็นส่วน ๆ
- เก็บตัวอย่างพืชอาหารสัตว์จากบริเวณพื้นที่ข้อ 1 ตารางเมตร

- พืชอาหารสัตว์ที่ล่าต้นขึ้นสูงให้ตัดที่ระดับเหนือพื้นดิน 10 เซนติเมตร
- พืชอาหารสัตว์ที่ล่าต้นต่ำให้ตัดที่เหนือพื้นดิน 5-6 เซนติเมตร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากดิน

ตัวอย่างผลผลิตการเกษตรที่เก็บ ควรบรรจุในภาชนะนำส่งโดยไม่ต้องแช่หรือล้าง

1.3 ปริมาณตัวอย่าง

เก็บตัวอย่างตามวิธีการในข้อ 1.2 ให้ได้ปริมาณตัวอย่างดังนี้

1. ผลไม้ขนาดเล็ก เช่น พุทรา ลำไย องุ่น สตรเบอร์รี่ ตัวอย่าง 1-2 กิโลกรัม
2. ผลไม้ขนาดกลาง เช่น ส้มเขียวหวาน มะม่วง แอปเปิ้ล ตัวอย่างละ 3-5

กิโลกรัม

3. ผลไม้ขนาดใหญ่ เช่น มะละกอ สับปะรดไม่ต่ำกว่า 5 กิโลกรัม (แต่จะต้องไม่น้อยกว่า 5 ผล) ถ้วยเลือก 4 ลูก จาก 1 เครือ รวมกันตัวอย่างละ 3-5 กิโลกรัม
4. พืชไร่ ประเภทข้าวโพด ข้าว ข้าวฟ่างและถั่ว ตัวอย่างละ 1-2 กิโลกรัม
5. พืชประเภทหัว ตัวอย่างละ 3-5 กิโลกรัม
6. พืชประเภทกินใบ ตัวอย่างละ 2 กิโลกรัม

1.4 การเก็บรักษาตัวอย่างระหว่างการนำส่ง

- ให้นำส่งตัวอย่างโดยเร็วที่สุดในสภาพที่ยังสดอยู่
- ในกรณีที่ไม่สามารถนำส่งได้ทันที ให้เก็บรักษาตัวอย่างไว้ในสภาพที่เหมาะสม

โดยการแช่เย็นหรือเก็บไว้ในที่เย็น

1.5 จลาจลควรเขียนด้วยหมึกที่กันน้ำได้และควรมีรายละเอียดดังนี้

- หมายเลขกำกับตัวอย่าง
- ชนิดของโลหะหนักที่ต้องการวิเคราะห์
- ชนิดของตัวอย่าง
- สถานที่เก็บตัวอย่าง (ตำบล อำเภอ จังหวัด)
- วันเวลาที่เก็บ
- ชื่อผู้เก็บและหน่วยงานที่ส่ง

1.6 ใบนำส่ง

1. หมายเลขกำกับตัวอย่าง _____

2. ชนิดของโลหะหนักที่ต้องการวิเคราะห์และ/หรือปัญหาที่เกิดขึ้น _____

3. รายละเอียดของตัวอย่าง

3.1 ชนิดตัวอย่าง _____

3.2 สถานที่เก็บ _____

3.3 วิธีการเก็บ _____

3.4 การเก็บรักษา _____

3.5 อุณหภูมิที่เก็บรักษา _____

3.6 วันเวลาที่เก็บ _____

3.7 ชื่อผู้เก็บและหน่วยงานที่ส่ง _____

3.8 รายละเอียดอื่น ๆ เพื่อช่วยเป็นแนวทางการวิเคราะห์ (เช่น ลักษณะสิ่งแวดล้อมบริเวณเก็บตัวอย่าง) _____

4. แผนผังจุดเก็บตัวอย่างโดยสังเขป

ภาคผนวก ข.

วิธีวิเคราะห์ลักษณะสมบัติเคมีของดิน

การวิเคราะห์ความเป็นกรดและเป็นด่างของดิน (ค่า pH)1. อุปกรณ์

- 1.1 pH Meter
- 1.2 บีกเกอร์ ขนาด 100 ลบ.ซม.
- 1.3 แท่งแก้วคน

2. สารเคมี

- 2.1 สารละลายบัฟเฟอร์ pH 7.0
- 2.2 น้ำกลั่น

3. วิธีวิเคราะห์

- 3.1 ชั่งดินตัวอย่างที่ผึ่งให้แห้งแล้ว 20 กรัม ใส่ลงในบีกเกอร์ ขนาด 100 ลบ.ซม.
- 3.2 เติมน้ำกลั่นลงไป 20 ลบ.ซม. คนให้เข้ากันด้วยแท่งแก้วคน แล้วทิ้งไว้ประมาณ 30 นาที
- 3.3 นำไปวัดค่าความเป็นกรดและเป็นด่างด้วย pH Meter

การหาความจุในการแลกเปลี่ยนไอออนบวกของดิน (Determination of Cation Exchange Capacity = C.E.C : Method of Displacement and Distillation for Adsorbed Ammonium)

1. อุปกรณ์

- 1.1 Beaker
- 1.2 Erlenmeyer Flask ขนาด 500 ลบ.ซม.
- 1.3 กระบอกตวง
- 1.4 กรวยกรอง

- 1.5 หลอดหยด
- 1.6 Kjeldahl flask
- 1.7 กระดาษกรอง Whatman No.42
- 1.8 Vacuum pump
- 1.9 Buchner Suction , Suction Flask
- 1.10 เครื่องกลั่น Kjeldahl

2. สารเคมี

- 2.1 Ammonium Acetate (NH_4OAc), 1 N.
- 2.2 Isopropyl alcohol, 99%
- 2.3 Ammonium chloride (NH_4Cl), 1 N., ปรับ pH 7.0 ด้วย NH_4OH
- 2.4 Ammonium chloride (NH_4Cl), 0.15 N., ปรับ pH 7.0 ด้วย NH_4OH
- 2.5 Ammonium oxalate ($\text{NH}_4)_2\text{C}_2\text{O}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$, 10%
- 2.6 Dilute Ammonium hydroxide (NH_4OH) ; 1:1
- 2.7 Silver nitrate (AgNO_3), 0.10 N.
- 2.8 Sodium chloride , NaCl (acidified)
- 2.9 Sodium hydroxide (NaOH), 1 N.
- 2.10 Boric acid (H_3BO_3), 2%
- 2.11 Standard sulfuric acid (H_2SO_4), 0.1 N
- 2.12 Bromocresol green-methyl red mixed indicator

3. วิธีการวิเคราะห์

- 3.1 ใส่น้ำที่ผึ่งไว้แห้ง 25 กรัม ลงใน Erlenmeyer Flask 500 ลบ.ซม.
- 3.2 เติม 1 N. NH_4OAc ที่เป็นกลาง 250 ลบ.ซม. เขย่าอย่างทั่วถึง แล้วทิ้งไว้

ค้างคืน

- 3.3 กรองผ่าน 55 มม. Buchner funnel ซึ่งมีกระดาษกรอง Whatman No.42 บดอยู่และติดตั้งอยู่กับ Suction Flask และ Vacuum pump
- 3.4 ใส่น้ำด้วยสารละลาย NH_4OAc ที่เป็นกลาง 150-200 ลบ.ซม. จนไม่มีแคลเซียม

(ทดสอบแคลเซียม โดยเติม 1 N. NH_4Cl , 10% Ammonium oxalate 2-3 หยด และ NH_4OH เจือจาง 2-3 หยด ลงในสารละลายที่ได้จากการกรอง 10 ลบ.ซม. ในหลอดทดลองแล้วต้มสารละลายจนเกือบถึงจุดเดือด ถ้ายังมีแคลเซียมอยู่จะเป็นตะกอนสีขาวหรือสารละลายขุ่น)

3.5 ล้างดินที่อยู่ใน Buchner Funnel ที่อ้อมด้วย NH_4OAc ด้วย 1 N. NH_4Cl ที่เป็นกลาง 4 ครั้งและด้วย 0.25 N. NH_4Cl อีก 1 ครั้ง แล้วล้างด้วย 99% Isopropyl alcohol 150-200 ลบ.ซม. เพื่อล้าง excess NH_4OAc ที่ตกค้างอยู่ในช่องในดินออกให้หมด และจนไม่มีคลอไรด์ (ทดสอบแคลเซียมโดยใช้ 0.1 N AgNO_3)

3.6 ใช้ vacuum pump ดูดของเหลวออกจากดิน โดยผ่านกระดาษกรองจนกระทั่งไม่มีน้ำออกจาก Buchner Funnel อีกแล้วจึงปิดสวิตช์ vacuum pump (อย่างปลอดภัยให้ดินแห้ง)

3.7 หาปริมาณ adsorbed NH_4 โดยการล้างดินที่อ้อมด้วย ammonium ด้วย 10% acidified NaCl จนได้ปริมาณสารละลายที่ล้างดินถึง 225 ลบ.ซม. (โดยค่อย ๆ เติม acidified NaCl ทีละน้อย ให้ผ่านดินจนหมด ทีละครั้งไป) รองรับสารละลายด้วย Flask ขนาด 500 ลบ.ซม. ที่สะอาด

3.8 ใส่สารละลายจากข้อ 7 ลงใน Micro Kjeldahl Flask (ขนาด 800 ลบ.ซม.) เติม 1 N. NaOH 25 cm^3 ลงไป

3.9 กลั่นสารละลายจากข้อ 8 ลงใน 2% H_3BO_3 50 ลบ.ซม. จนได้สารละลาย 60 ลบ.ซม.

3.10 เติม Bromocresol green-methyl red mixed in dicator ลงในสารละลายข้อ 3.9

3.11 ตีเทรทสารละลายข้อ 10 ด้วย Std. 0.1 N. H_2SO_4 จนสีเปลี่ยนจากเขียวแกมน้ำเงินเป็นสีชมพู ซึ่งเป็นจุดยุติ

3.12 คำนวณหาค่า milliequivalent ของ Ammonium ในดิน 100 gm. โดยวิธีสูตร

$$\text{CEC. (me/100 g)} = \frac{\text{ปริมาณของ } \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ ที่ใช้} \times \text{normality ของ } \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ ที่ใช้} \times 100}{\text{น้ำหนักของดินตัวอย่างที่ใช้ (g)}}$$

การหาปริมาณของอินทรีย์วัตถุในดิน (Organic Matter Determination for Soil :
Walkley - Black Method)

1. อุปกรณ์

- 1.1 Erlenmyer Flask ขนาด 500 ลบ.ซม.
- 1.2 Pipette
- 1.3 Burette
- 1.4 Beaker ขนาด 250 ลบ.ซม.
- 1.5 กระจกบอกควว 1 อัน

2. สารเคมี

- 2.1 Potassium dichromate ($K_2Cr_2O_7$) 1 N.
- 2.2 Sulfuric acid เข้มข้น (ไม่ต่ำกว่า 96%)
- 2.3 Ortho-phosphoric acid (H_3PO_4) เข้มข้น
- 2.4 O-phenanthroline-ferrous complex (Ferroin) 0.025 M.
- 2.5 สารละลาย Ferrous ammonium sulfate, ($Fe(NH_4)_2(SO_4)_2$) 0.5 N.

3. วิธีการวิเคราะห์

3.1 การเตรียมตัวอย่างดิน

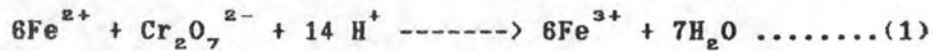
1. นำดินตัวอย่างมาผึ่งลมให้แห้ง (air dry) แล้วร่อนด้วยตะแกรงขนาด 0.2 มม. (non ferrous sieve 80 mesh/inch)

2. ชั่งดิน 0.5 กรัม 2 ตัวอย่าง

3.2 ขั้น Prefreatment (Eliminate oxidizable MnO_2) ในกรณีที่ดินมี Mn มาก

1. ชั่งตัวอย่างดิน 0.5 กรัม (0.05 กรัม สำหรับดินที่ peat, 2 กรัม สำหรับดินที่มี organic matter < 1%) ใส่ลงใน Flask ขนาด 500 cm^3
2. เติม 85% H_3PO_4 2 ลบ.ซม., น้ำกลั่น 5 ลบ.ซม., Ferroin 1 ลบ.ซม. และ $Fe(NH_4)_2(SO_4)_2 \cdot 6H_2O$ ประมาณ 5 ลบ.ซม. เขย่าให้เข้ากันแล้วตั้งไว้ 10 นาที
3. นำมา titrate ด้วย Standard 1 N. $K_2Cr_2O_7$ สังเกตสีของสารละลาย จะเปลี่ยนเป็นสีเขียวอมฟ้า และเมื่อถึง จุดยุติจะเป็นสีน้ำตาลแดงจุดปริมาตร $K_2Cr_2O_7$ ที่ใช้ไป

4. คำนวณหาปริมาณของ $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ ที่ใช้ไป

จากสมการ 1 กรัมสมมูลของ $\text{Fe}^{2+} =$ กรัมสมมูลของ $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$

สมมติปริมาณของ $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ ที่ใช้ $X \text{ cm}^3$ ปริมาณของ Fe^{2+} (0.5 N.) ที่

เข้าทำปฏิกิริยากับ $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$ (1 N.) จำนวน X ลบ.ซม. จะ = $1X$ ลบ.ซม.

0.5

ปริมาณของ $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ ที่ต้องเติมเพื่อกำจัด $\text{MnO}_2 = 5.0 - 1X$ ลบ.ซม.

0.5

3.3 ขั้นตอน Oxidation of Organic Matter

1. ชั่งดินตัวอย่าง 0.5 กรัม ใส่ลงใน Flask ขนาด 500 ลบ.ซม. เติม $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ ลงไปในปริมาณที่เท่ากับที่คำนวณได้ในขั้น Pretreatment 85% H_3PO_4 2 ลบ.ซม. ตั้งทิ้งไว้ 5 นาที
2. ค่อยๆ เติม 1 N. Std. $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ 10 ลบ.ซม. เข้า Flask เนาๆ ให้ดินกระจายไปทั่ว
3. เติม H_2SO_4 เข้มข้น 20 ลบ.ซม. ลงไปอย่างรวดเร็ว ค่อยๆ เขย่าขวดทันทีจนสารละลายผสมกับดินโดยทั่วถึงแล้วจึงเขย่ารุนแรงขึ้น อีก 1 นาที วาง Flask ทิ้งไว้ 30 นาที
4. เติมน้ำ 200 ลบ.ซม. แล้วกรองเอาแต่สารละลาย (ถ้าสารละลายขุ่น)
5. เติม 85% H_3PO_4 10 ลบ.ซม., เติม NaF 0.2 กรัม และ Ferroin 3-4 หยด
6. Titrate กับ 0.5 N. $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ จนสีเปลี่ยนเป็นน้ำตาลแดง บันทึก ปริมาตร Ferrous Ammonium Solution ที่ใช้ไป
7. ทำ Blank test ด้วย
8. คำนวณค่าปริมาณ $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ ที่ใช้ ถ้าใช้ $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ มากกว่า 75% หรือมากกว่า 8-10 ลบ.ซม. ให้ทำการวิเคราะห์ใหม่ โดยใช้ปริมาณดินน้อยลง

4. การคำนวณหาปริมาณอินทรีย์สาร

$$\% \text{ อินทรีย์สาร (Organic Matter = O.M.)} = 10 (1-T/S) \times 1.34$$

เมื่อ S = ปริมาณของ $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ ที่ใช้ไป (cm^3) ในการ Titrate Blank

T = ปริมาณของ $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ ที่ใช้ไป (cm^3) ในการ Titrate Sample

$$1.34 \text{ Conversion factor หาได้จากการคำนวณ } 1.0 \text{ N.} \times \frac{12}{4000} \times \frac{1.72}{0.77} \times \frac{100}{0.5}$$

เมื่อ 12 = meq weight of C.

4000

1.72 = Factor for organic matter from C.

0.5 = Sample weight

Walkley Black ให้ 77% recovery of organic matter

การหาปริมาณไนโตรเจนในดิน (Determination of Total-N in soil)

1. อุปกรณ์

- 1.1 Kjeldahl flask
- 1.2 กระบอกตวง
- 1.3 ตะแกรงร่อนดินขนาด 32 mesh และ 90 mesh
- 1.4 Electric heat
- 1.5 Glass bead
- 1.6 Flask ขนาด 500 cm^3
- 1.7 เครื่องกลั่นไนโตรเจน

2. สารเคมี

- 2.1 Conc. H_2SO_4
- 2.2 Potassium sulfate (K_2SO_4)
- 2.3 Copper sulfate ($\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$)
- 2.4 Selenium (Se)

- 2.5 Sodium Hydroxide (NaOH) 10 N.
- 2.6 H_3BO_3 4%
- 2.7 H_2SO_4 0.05 N.
- 2.8 Bromocresol green-methyl red mixed indicator

3. วิธีการวิเคราะห์

3.1 เตรียมตัวอย่างดิน

mineral soil ใช้ขนาดอนุภาค 0.5 มม. โดยร่อนผ่านตะแกรงขนาด 32 mesh

most soil ใช้ขนาดอนุภาค 0.2 มม. โดยร่อนผ่านตะแกรงขนาด 90 mesh

3.2 นำดินตัวอย่างมา 5 กรัม ใส่ลงใน Kjeldahl flask เติมน้ำกลั่น 20 ลบ.ซม. เขย่าแล้วตั้งทิ้งไว้ 30 นาที

3.3 เติม Conc. H_2SO_4 ลงไป 30 ลบ.ซม. K_2SO_4 10 กรัม, $CuSO_4 \cdot 5H_2O$ 5 กรัม และ Se 0.1 กรัม แล้วนำไป digest ด้วยไฟอ่อนๆจนสารละลายที่ได้ใสแล้ว digest ต่อไปอีก 5 ชั่วโมง โดยเร่งความร้อนให้เพิ่มขึ้น

3.4 ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น แล้วค่อย ๆ เติมน้ำกลั่น 100 ลบ.ซม.

3.5 ถ่ายสารละลายที่ได้ลงในขวดกลั่นขนาด 1000 ลบ.ซม. ใส่ glass bead ลงในขวดกลั่นในปริมาณพอสมควร เพื่อลดการ bumping แล้วใช้น้ำกลั่นล้าง Kjeldahl flask 4 ครั้ง แล้วเทน้ำกลั่นที่ได้ลงในขวดกลั่น

3.6 เตรียม flask ขนาด 500 ลบ.ซม. ใส่ 4% H_3BO_3 ลงไป 50 ลบ.ซม. ใส่ mixed indicator แล้วต่อเข้ากับปลาย condenser สู่ใต้ H_3BO_3 (๕๕)

3.7 ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องกลั่น เปิดน้ำผ่าน condenser แล้วเท 150 ลบ.ซม. ของ 10 N. NaOH ลงในขวดกลั่น รับผิดชอบต่อขวดกลั่นทันที แล้วกลั่นจนได้ Distillate 150 ลบ.ซม. หรือกลั่นจนกระทั่งไม่มี NH_3 (๕๕)

3.8 นำ Distillate ที่ได้มาไตเตรท กับ Std. 0.5 N. H_2SO_4 ที่จุดยุติ สารละลายเปลี่ยนจาสีเขียวเป็นสีชมพู บันทึกปริมาตร H_2SO_4 ที่ใช้ไป

3.9 ทำ Blank test โดยวิธีการเดียวกับข้อ 1 - 8 โดยไม่ใช้ตัวอย่างดิน

3.10 คำนวณปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดโดย

$$\% \text{total nitrogen} = \frac{(S-B) \times \text{normality ของ } H_2SO_4 \times 14 \times 100}{1000 \times \text{น.น. ตัวอย่าง}}$$

S = ปริมาตร H_2SO_4 ที่ไตเตรทกับตัวอย่าง

B = ปริมาตร H_2SO_4 ที่ไตเตรทกับ Blank

(หรือคำนวณจาก 1 ลบ.ซม. ของ 0.05 N H_2SO_4 = 0.7 mg ของ Ammonium nitrogen (NH_4^+) นำค่าที่ได้มาเทียบเป็นร้อยละ)

การวิเคราะห์ปริมาณฟอสฟอรัสในดิน (Availability Index : Phosphorus Soluble in dilute Hydrochloric acid and Sulfuric acid.)

1. อุปกรณ์

- 1.1 Spectrophotometer (Spectronic 21)
- 1.2 คิวเวต
- 1.3 Erlenmeyer Flask ขนาด 50 ลบ.ซม.
- 1.4 เครื่องเขย่าขวด Flask
- 1.5 บีเปต
- 1.6 กรวยแก้ว
- 1.7 ตะแกรงร่อนดิน (2 มม.)
- 1.8 Volumetric Flask
- 1.9 กระดาษกรอง Whatman No. 42
- 1.10 Mechanical Shaker

2. สารเคมี

- 2.1 Conc H_2SO_4
- 2.2 Conc HCl
- 2.3 Ammonium para molybdate [$(NH_4)_3Mo_7O_{24} \cdot 4H_2O$]
- 2.4 Ammonium Vanadate (NH_4VO_3)
- 2.5 Potassium dihydrogen phosphate (KH_2PO_4)

2.6 Charcoal (Darco G 60 quality)

3. วิธีเตรียม Reagent

3.1 Extracting Solution เติม Conc. Sulfuric acid (H_2SO_4) 12 ลบ.ซม. และ Conc. Hydrochloric acid (HCl) 73 ลบ.ซม. ลงในน้ำกลั่น 18 ลิตร

Extracting Solution นี้ 0.05 N. HCl และ 0.025 N. H_2SO_4

3.2 Molybdate-Vanadate Solution ละลาย Ammonium para molybdate [$(NH_4)_3Mo_7O_{24} \cdot 4H_2O$] 25 กรัม ในน้ำกลั่น 500 ลบ.ซม. และละลาย Ammonium vanadate (NH_4VO_3) 1.25 กรัม ใน 1 N. HNO_3 500 ลบ.ซม. ผสมสารละลายทั้งสองนี้ด้วยกัน และเตรียมใหม่ทุกสัปดาห์

3.3 Standard Phosphate Solution ละลาย Potassium dihydrogen phosphate (KH_2PO_4) 0.1098 กรัม ใน Extracting Solution 500 ลบ.ซม. และเจือจางให้เป็น 1 ลิตร ด้วย สารละลายนี้มี 25 ppm. ของ P

4. วิธีการวิเคราะห์

4.1 ชั่งดินที่ร่อนผ่านตะแกรงขนาด 2 มม. แล้ว จำนวน 5 กรัม และผงผ่าน 200 มก. ใส่ลงใน Erlenmeyer Flask ขนาด 50 ลบ.ซม.

4.2 เติม Extracting Solution 20 ลบ.ซม. เขย่าด้วย Mechanical Shaker นาน 5 นาที แล้วกรองผ่านกระดาษกรอง Whatman No. 42

4.3 บีบอัดสารละลายจากข้อ 2 ปริมาณ 4 ลบ.ซม. ใส่ลงในคิวเวต แล้วเติมน้ำกลั่น 1 ลบ.ซม. เติม Reagent 2 ลงไป 1 ลบ.ซม. ตั้งคิวเวตทิ้งไว้ 20 นาที จึงนำไปวัดค่า Absorbance โดยใช้เครื่อง Spectronic 21 ตั้ง ที่ 420 nm.

4.4 เตรียม Standard Curve จาก Standard Phosphate Solution ที่มี ความเข้มข้นต่างๆ กันในช่วง 0-100 ppm. แล้วจึงนำมาวัดค่า Absorbance เช่นเดียวกับข้อ 4.3

4.5 นำค่า Absorbance ของ Standard Phosphate Solution ที่วัดได้มา Plot Standard Curve

4.6 หาค่าปริมาณฟอสฟอรัสในแต่ละตัวอย่าง โดยเทียบจาก Standard Curve

การหาปริมาณโพแทสเซียมในดิน (Exchangeable Potassium : Method of Ammonium acetate Extraction)

1. อุปกรณ์

- 1.1 Flame Photometer
- 1.2 ขวด Flask ขนาด 50 ลบ.ซม.
- 1.3 กรวยแก้ว
- 1.4 บีเปต
- 1.5 กระบอกตวง
- 1.6 Volumetric Flank
- 1.7 ตะแกรงร่อนดิน
- 1.8 กระดาษกรอง Whatman No. 2

2. สารเคมี

2.1 Extracting Solution; Ammonium Acetate (NH_4OAc) 1 N.; pH = 7.0

a. ละลายน Reagent. Grade 77.1 กรัม ในน้ำกลั่น 90 ลบ.ซม. ปรับ pH = 7.0 ด้วย 3 N. Acetic acid หรือ 3 N. Ammonium hydroxide เจือจางด้วยน้ำกลั่น เป็น 1 ลิตร

b. หรือเจือจาง Glacial acetic acid (99.5 %) 57 ลบ.ซม. ด้วยน้ำกลั่น จนมีปริมาตร 500 ลบ.ซม. เติม Conc. NH_4OH 69 ลบ.ซม. เติมน้ำกลั่นจนปริมาตร 900 ลบ.ซม. หลังจากผสมแล้ว ปรับ pH 7 ด้วย 3 N. NH_4OH หรือ 3 N. Acetic acid เจือจางจนมีปริมาตร 1 ลิตร

2.2 Standard stock potassium 1000 ppm.

ละลาย KCl 1.9080 กรัม ในน้ำกลั่น 1 ลิตร ของ Extracting Solution เตรียม 100 ppm. Solution โดสให้เจือจาง 100 ลบ.ซม. ของ 1000 ppm. Stock Solution ให้เป็น 1 ลิตร ด้วย Extracting Solution

บีเปต 0, 10, 20, 30, 40 และ 50 ลบ.ซม. ของ 100 ppm. Solution ใส่ใน

Volumetric Flask ขนาด 100 ลบ.ซม. ละลายทำให้ถึงปริมาตรด้วย Extracting Solution สารละลายเหล่านี้ประกอบด้วย 0, 10, 20, 30, 40 และ 50 ppm. ของ K นำสารละลายมาตรฐานนี้เป็นวัดด้วยเครื่อง Flame Photometer เพื่อสร้าง Standard Curve

3. วิธีการวิเคราะห์

3.1 ชั่งดินที่ร่อนผ่านตะแกรงร่อนขนาด 2 มม. แล้ว ชั่งจำนวน 1 กรัม ใส่ใน Flask ขนาด 50 ลบ.ซม. เติม Extraction Solution 10 ลบ.ซม. เขย่า 5 นาที ด้วยเครื่องเขย่า 200-220 รอบ/นาที

3.2 กรองสารละลายผ่านกระดาษกรอง Whatman No. 2 ถ้า Filtrate ที่ได้ ไม่ใสให้เปลี่ยนกระดาษกรอง

3.3 เตรียม Calibration Curve ด้วย Flame Photometer

3.3 วัดปริมาณ K ใน Filtrate ด้วย Flame Photometer เป็น ppm.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

ข้อมูลพื้นที่ศึกษาและปริมาณตะกั่ว

ลักษณะการใช้ที่ดินของจังหวัดสมุทรปราการจากพื้นที่ทั้งหมด 890.20 ตารางกิโลเมตร เป็น พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม 756.8 ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ 85) และเมื่อนำเอาพื้นที่ ชุมชนเมือง (ร้อยละ 15) มาแยกประเภทการใช้ที่ดินจะมีพื้นที่เพื่อการพักอาศัยมากที่สุดร้อยละ 38 รองลงมาคืออุตสาหกรรมและคลังสินค้าร้อยละ 14.1 ชุมชนที่หนาแน่นจะอยู่บริเวณที่ต่อเนื่องกับ กรุงเทพมหานคร เป็นผลจากการขยายตัวของชุมชนเขตพระโขนงทางฝั่งตะวันออก และเขต ราชบุรีบูรณะในฝั่งตะวันตก และเป็นผลต่อเนื่องจากการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เนื่องจาก เป็นจุดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาคั้งนี้ สถานีเก็บตัวอย่างได้กระจายอยู่ในเขต 3 อำเภอ คืออำเภอเมือง อำเภอพระประแดง และอำเภอบางพลี โดยแบ่งประเภทตามลักษณะของการใช้ที่ดิน ออกเป็น 2 ประเภท คือ ในเขตอุตสาหกรรม จำนวน 22 สถานี อยู่ในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอ พระประแดง และพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน 18 สถานี อยู่ในบางส่วนของอำเภอเมือง บริเวณ บางกระเจ้า อำเภอพระประแดง และในอำเภอบางพลี ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในภาคผนวก ค-2 แผนที่ตั้งสถานีเก็บตัวอย่างและการใช้ที่ดินของจังหวัดสมุทรปราการ

การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมมีความหนาแน่นในเขตสุขาภิบาลพระประแดง สุขาภิบาล สำโรงเหนือ และเทศบาลเมืองสมุทรปราการ บริเวณสองฝั่งถนนปู่เจ้าสมิงพราย ถนนหน้ากรม สรรพาวุธ ถนนสุขุมวิท และถนนเทพารักษ์ ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการมีโรงงานอุตสาหกรรม มากกว่า 2,000 โรงงาน โดยเป็นโรงงานที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 1,782 โรงงาน ในอำเภอเมืองสมุทรปราการและอำเภอพระประแดง ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นย่านอุตสาหกรรมของจังหวัดโดยเฉพาะที่ตำบลสำโรงเหนือและสำโรงใต้ ปัจจุบันมีการขยาย ตัวของโรงงานอุตสาหกรรมเริ่มเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมในอำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อ ได้แก่ โครงการนิคมอุตสาหกรรมบางปูใหม่ โครงการนิคมอุตสาหกรรมบางพลี-บางบ่อ เป็นต้น

ในด้านการเกษตร พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดคือข้าว พื้นที่ทำการปลูกข้าวของจังหวัดสมุทรปราการจะอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ในอำเภอเมือง อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ ซึ่งมีเนื้อที่อยู่ 150,673 ไร่ ปัจจุบันนี้พบว่าพื้นที่การผลิตลดลงไปเนื่องจากการขยายตัวทางอุตสาหกรรม และการทำนาปลาสด ซึ่งจะทำการรายได้ให้สูงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับการทำนาข้าว นอกจากนี้ยังมีการทำสวนผลไม้ในเขตอำเภอพระประแดง

พืชตัวอย่างที่เก็บแบบสุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วและเป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงโอกาสที่จะแสดงความเป็นพิษของตะกั่วจากบริเวณอุตสาหกรรม ในการศึกษาครั้งนี้สามารถแยกประเภทออกได้เป็น 2 ประเภทคือ พืชที่ใช้เป็นอาหารและพืชที่ขึ้นอยู่โดยทั่วไปในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพวกพืชไร่ได้แก่หญ้าต่างๆ เช่น หญ้าขน หญ้าคา และหญ้าแพรง เป็นต้น และไม้ป่าชายเลนในบางสถานีเก็บตัวอย่าง ชนิดของพืชที่พบได้ในเกือบทุกสถานีเก็บตัวอย่างได้แก่ ผักบุ้ง เป็นเพราะสภาพพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการเป็นพื้นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมขังและมีการทำบ่อเลี้ยงปลาเป็นจำนวนมาก ผักบุ้งเป็นพืชที่ชอบน้ำจึงทำให้ผักบุ้งมีขึ้นอยู่กระจายทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ ค-1 ตารางแสดงข้อมูลของสถานที่เก็บตัวอย่างจำนวน 40 สถานที่ ในจังหวัดสมุทรปราการ

เลขที่ สถานที่	ลักษณะพื้นที่-การใช้พื้นที่	ที่ตั้ง-สถานที่ใกล้เคียง
1	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	วัดบางกระเจ้านอก บ้านบางกระเจ้า ถนนเพชรหึง
2	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	วัดบางฝัังใน บ้านบางฝัังใน ถนนเพชรหึง พระประแดง
3	พื้นที่อุตสาหกรรม	วัดครุฑนอก ถนนสุขสวัสดิ์ ซอย 47 บางครุ พระประแดง
4	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	วัดบางครุใน ถนนสุขสวัสดิ์ ซอย 70 อ.พระประแดง
5	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	สวนใกล้วัดบางหญ้าแพรก อ.พระประแดง
6	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	ซอยวัดคู้สร้าง อ.พระประแดง
7	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	วัดใหญ่ อ.พระประแดง
8	พื้นที่สีเขียวหรือเกษตรกรรม	ส่วนหลังวัดพระสมุทรเจดีย์ อ.พระประแดง
9	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนสรรพาวุธ (เขื่องปิ่นน้ำมันเซลล์) อ.เมือง
10	พื้นที่อุตสาหกรรม	วัดแหลม ถนนปู่เจ้าสมิงพราย อ.พระประแดง
11	พื้นที่อุตสาหกรรม	โรงงานบริษัทกระดาษสหไทย จก. ถนนปู่เจ้าสมิงพราย
12	พื้นที่อุตสาหกรรม	วัดสำโรงเหนือ อ.พระประแดง
13	พื้นที่อุตสาหกรรม	หมู่บ้านสันติคาม ซอยแบร์ริง อ.เมือง
14	พื้นที่อุตสาหกรรม	ซอยแบร์ริง (ใกล้ทางแยกกับถนนศรีนครินทร์) อ.เมือง
15	พื้นที่อุตสาหกรรม	วัดด่านสำโรง อ.เมือง
16	พื้นที่อุตสาหกรรม	วัดไตรสามัคคี อ.เมือง
17	พื้นที่อุตสาหกรรม	หมู่บ้านกนิพัทธ์ ถนนเทพารักษ์ สำโรง อ.เมือง
18	พื้นที่อุตสาหกรรม	ใกล้โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา ถนนท้ายบ้าน
19	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนทางเข้าฟาร์มจรเข้สมุทรปราการ วัดราษฎร์โพธิ์ทอง
20	พื้นที่อุตสาหกรรม	ซอยอุดมชัย วัดอโศการาม บางปู อ.เมือง

ภาคผนวกที่ ค-1 (ต่อ)

เลขที่ สถานี	ลักษณะพื้นที่-การใช้พื้นที่	ที่ตั้ง-สถานที่ใกล้เคียง
21	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	วัดแพรक्षा ถนนพทุธรักษา อ.เมือง
22	พื้นที่อุตสาหกรรม	นิคมอุตสาหกรรมบางปู
23	พื้นที่อุตสาหกรรม	หน้าโรงงานแบคเคอร์ ถนนสุขุมวิท อ.เมือง
24	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนพทุธรักษา ทางเข้านิคมอุตสาหกรรม
25	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	ถนนพทุธรักษา เขตสุขาภิบาลบางปู
26	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	ถนนพทุธรักษา ใกล้คลองแพรक्षा
27	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	บ้านคลองบางบึง
28	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนเทพารักษ์ ทางเข้าโรงเรียนคลองสำโรง
29	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนเทพารักษ์ ใกล้กรุงสยาม คอนโดทาวน์
30	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนศรีนครินทร์ นาข้าว
31	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนศรีนครินทร์ บ้านจัดสรร
32	พื้นที่อุตสาหกรรม	หลังหมู่บ้านเลิศนิมิตร 2 ถนนบางนา-ตราด อ.บางพลี
33	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	ทุ่งนา ถนนสายกิ่งแก้ว-ลาดกระบัง อ.บางพลี
34	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	นาข้าว เข้าทางไปรษณีย์บางพลี
35	พื้นที่อุตสาหกรรม	ถนนเลียบคลองชลประทาน อ.บางพลี
36	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	ถนนเลียบคลองชลประทาน อ.บางพลี
37	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	ทางเข้าอำเภอบางพลี
38	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	ทุ่งนา ใกล้โกดังกันตารินทร์ ถนนสายกิ่งแก้ว-ลาดกระบัง
39	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	วัดบางพลีใหญ่ใน ถนนบางนา-ตราด อ.บางพลี
40	พื้นที่เชิงเขาหรือเกษตรกรรม	บ้านคลองบางโกล้ง ถนนบางนา-ตราด อ.บางพลี

ภาคผนวกที่ ค-2 ตารางแสดงรายชื่อและประเภทของพืชตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ประเภทของพืช
กกขี้หมา	<u>Cyperus polystachyos</u> Roxb.	วัชพืช
กกช้าง	<u>Typha angustifolia</u> L.	วัชพืช
กกนา	<u>Cyperus haspen</u> Linn.	วัชพืช
กะเพราขาว	<u>Ocimum sanctum</u> Linn.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
กะทกรก	<u>Passiflora foetida</u> Linn.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
กระเจี๊ยบแดง	<u>Hibiscus sabdariffa</u> Linn.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
กระถิน	<u>Leuceana leucocephala</u> de Wit.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
ข้าวเจ้า	<u>Oryza sativa</u> Linn.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
โคกกระสุน	<u>Alternanthera pungen</u> HBK.	วัชพืช
แคบ้าน	<u>Sesbania grandiflora</u> (L) Poir.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
จุกปลาไหล	<u>Oxystelma esculentum</u>	วัชพืช
ชบา	<u>Hibiscus rosa - sinensis</u> Linn.	พืชดอก
ข้าวปลู	<u>Piper sarmentosum</u>	วัชพืช
ตะไคร้	<u>Cymbopoyon citratus</u> Staf.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
ต้นเบ็ดทะเล	<u>Cebera odollam</u>	วัชพืช(พืชป่าชายเลน)
ต้อยติ่ง	<u>Ruellia tuberosa</u> Linn.	วัชพืช
เตย	<u>Pandanus odoratissimus</u>	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
คำลิง	<u>Coccinia grandis</u> (L) Voigt.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
บานไม่รู้โรย	<u>Gomphera celosioides</u> Mart.	พืชดอก
บอนเต่า	<u>Aclocasia</u> Sp.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
บัวบก	<u>Corchorus asiatica</u> (L.) Urb.	วัชพืช

ภาคผนวกที่ ค-2 (ต่อ)

ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ประเภทของพืช
ปรังทะเล	<u>Acrostichum aureum</u> Linn.	วัชพืช (พืชป่าชายเลน)
ผักกระสัง	<u>Papromia pellucida</u>	วัชพืช
ผักตบไทย	<u>Monochoria hastata</u>	วัชพืช
ผักบุ้ง	<u>Ipomoea reptans</u> Poir.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
ผักเป็ด	<u>Alternanthera sessilis</u>	วัชพืช
พังกาสน้ำ	<u>Jussieua repens</u>	วัชพืช
นางชมพู่	<u>Antigonon leptopus</u>	พืชดอก
มะแว้ง	<u>Solanum incanum</u> Linn.	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
สะเดา	<u>Azadirachta indica</u> Juss. var. siamensis Valetor	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
เสม็ด	<u>Melaleuca leucadendron</u>	วัชพืช (พืชป่าชายเลน)
โสน	<u>Sesbania roxburghil</u>	พืชที่ใช้เป็นอาหาร
เหงือกปลาหมอ	<u>Acanthus ebracteatus</u> Vahl.	วัชพืช (พืชป่าชายเลน)
หญ้าไก่	<u>Themeda quadrivalris</u> Ktze.	วัชพืช
หญ้าขน	<u>Brachiaria mutica</u> Stapf.	วัชพืช
หญ้าขนกระต่าย	<u>Aristida cumingiana</u> Trin. & Rupr.	วัชพืช
หญ้าขนบั้ง	<u>Apocopis wrightii</u> Munro.	วัชพืช
หญ้าคา	<u>Imperata cylindrica</u> Beauv.	วัชพืช
หญ้าเจ้าชู้	<u>Chrysopogon aciculatus</u> Trin.	วัชพืช
หญ้าตดหมา	<u>Paederia foetida</u>	วัชพืช
หญ้าถอดบ้อง	<u>Equise debile</u> Roxb.	วัชพืช

ภาคผนวกที่ ค-2 (ต่อ)

ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ประเภทของพืช
หญ้านวลน้อย	<i>Zoysia <u>matrella</u></i> Merr.	วัชพืช
หญ้าปล้อง	<i>Echinochloa <u>crus-galli</u></i> (L.) Beauv. Var. <i><u>brevia ristata</u></i> Neilr.	วัชพืช
หญ้าปล้องข้าวนก	<i>Digitaria <u>adsendens</u></i> Henry.	วัชพืช
หญ้าแพรก	<i>Cynodon <u>dactylon</u></i> Pers.	วัชพืช
หญ้าแพรกนา	<i>Iseilema <u>siamense</u></i> C.E.Hubb	วัชพืช
หญ้าทองนก	<i>Barleria <u>strigosa</u></i> Willd	วัชพืช
หญ้าหนวดปลาชุก	<i>Fimbristylis <u>quinquangularis</u></i> (vahl) Kunth.	วัชพืช
หญ้าหัวหมู	<i>Cyperus <u>rotundus</u></i> Linn.	วัชพืช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ ค-3 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับพืชตัวอย่างในแต่ละสถานี

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ความยาวโดยเฉลี่ย (cm.)		เปอร์เซ็นต์ ความชื้น ในพืช
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	
1	1	กก. ขีตมา	101.7	9.7	69.12
	2	ผักบั้ง	50.0	13.0	78.36
	3	บอน	30.3	9.0	61.60
2	1	กก. ขีตมา	36.0	8.5	68.74
	2	ผักบั้ง	82.0	7.8	72.64
3	1	หญ้าขนกระต่าย	47.0	5.0	85.37
	2	ชอคกระถิน	27.0	-	74.55
	3	ข้าวหลาม	46.0	-	90.38
	4	ชบา	52.0	8.0	80.10
4	1	หญ้าคา	20.0	11.5	70.54
	2	ผักบั้ง	43.0	4.0	83.37
	3	ปรังทะเล	54.0	-	77.80
	4	เหงือกปลาหมอ	30.0	-	91.99
	5	กะเพราขาว	70.0	-	79.05
5	1	เหงือกปลาหมอ	30.0	-	70.31
	2	ปรังทะเล	71.7	-	38.30
	3	หวางข่มขู	126.0	-	78.57
	4	ฝรั่ง	82.0	-	88.36
6	1	เหงือกปลาหมอ	25.0	-	81.38
	2	ผักบั้ง	86.0	9.0	83.69

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ความยาวโดยเฉลี่ย (cm.)		เปอร์เซ็นต์ ความชื้น ในพืช
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	
7	1	จุมกปลาไหล	69.0	15.0	78.05
8	1	หญ้าคา	17.3	9.0	86.34
	2	กระถิน	29.3	6.5	71.63
	3	กะเพราขาว	44.0	16.0	74.20
	4	มะนาว	50.0	15.0	76.61
	5	ปรงทะเล	48.0	-	76.19
9	1	หญ้าไก่	137.3	13.1	75.48
	2	ผักบึง	82.0	-	88.41
10	1	หญ้าแพรก	20.0	12.0	84.13
	2	กกช้าง (ธูปฤาษี)	62.8	17.3	61.60
11	1	หญ้าเจ้าชู้	24.0	11.0	76.54
	2	ผักบึง	105.0	-	83.99
	3	เหงือกปลาหมอ	47.0	-	86.59
	4	บานไม่รู้โรย	98.0	-	85.81
	5	บัวบก	100.0	-	60.94
12	1	หญ้าคา	72.0	12.0	77.49
	2	ผักบึง	113.0	8.0	81.56
13	1	หญ้าแพรก	30.0	6.0	78.95
	2	กกชั้หมา	27.0	4.0	84.31
	3	ผักบึง	75.4	10.7	80.19
	4	มะนาว	51.7	8.0	62.36

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ความยาวโดยเฉลี่ย(cm.)		เปอร์เซ็นต์ ความชื้น ในพืช
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	
14	1	หญ้าแพรก	59.0	8.5	45.58
	2	ผักบั้ง	26.0	-	86.43
	3	ตำลึง	39.3	7.0	78.90
	4	กะเพราขาว	29.3	16.6	71.82
	5	สะเดา	18.8	-	77.07
	6	กระถิน	77.7	23.3	68.82
	7	กะทกรก	47.5	4.0	76.36
15	1	หญ้าคา	47.0	2.0	73.98
	2	ผักบั้ง	30.0	-	80.35
16	1	หญ้าแพรก	90.0	18.8	77.30
	2	กระถิน	25.0	-	80.36
	3	ตำลึง	68.5	28.0	77.28
17	1	หญ้านวลน้อย	17.4	8.0	61.32
	2	ผักบั้ง	77.3	13.5	84.68
18	1	หญ้าเจ้าชู้	76.8	8.0	81.34
	2	เหงือกปลาหมอ	43.0	9.0	70.83
	3	เส้ม็ด	28.0	-	88.73
	4	ดินเบ็ดทะเล	19.0	-	86.91
	5	เคย	50.0	-	76.81
19	1	หญ้าแพรก	60.0	12.0	45.87
	2	เส้ม็ด	48.5	12.0	64.98
20	1	หญ้าแพรก	26.0	7.0	61.34

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ความยาวโดยเฉลี่ย (cm.)		เปอร์เซ็นต์ ความชื้น ในพืช
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	
21	1	หญ้าขน	64.2	18.8	38.36
	2	ผักเป็ด	60.8	7.5	79.07
22	1	หญ้าเจ้าชู้	80.0	20.0	52.27
	2	ต้นแค	96.0	8.2	58.67
23	1	หญ้าตดหมา	59.3	9.5	57.23
	2	หญ้าหนวดปลาชุก	27.0	8.0	65.77
	3	ผักเป็ด	44.0	17.5	66.53
24	1	ผักเป็ด	83.3	12.0	68.30
	2	ผักบั้ง	91.8	10.0	81.61
	3	หญ้าปล้อง	115.0	13.0	60.83
	4	หญ้าแห้วหมู	51.0	13.7	75.17
25	1	ผักบั้ง	65.2	12.1	90.97
	2	หญ้าคา	56.0	12.0	63.76
26	1	คำลิง	63.0	-	77.75
	2	ผักตบ	28.0	14.0	89.73
	3	หญ้าขน	38.5	13.0	65.67
	4	โคกกระสุน	33.7	20.0	77.05
	5	กกนา	41.1	17.0	91.50
27	1	ผักบั้ง	92.3	22.0	86.61
	2	หญ้าไก่อ	59.5	7.0	83.82
	3	คำลิง	80.08	-	67.40

สถานที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ความยาวโดยเฉลี่ย (cm.)		เปอร์เซ็นต์ ความชื้น ในพืช
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	
28	1	กระถิน	15.0	-	53.92
	2	หญ้าถอบปล้อง	45.0	3.0	50.58
29	1	หญ้าแพรก	44.3	13.0	28.40
	2	ต้นแค	100.0	-	53.17
30	1	ข้าวเจ้า	110.0	12.3	49.25
31	1	หญ้าขนบุง	91.5	-	80.39
	2	ผักบุง	90.0	12.5	73.27
32	1	หญ้าคา	24.3	4.5	78.72
	2	กะเพราขาว	28.5	10.6	74.35
	3	กะถิน	55.3	-	70.91
	4	ตะไคร้	62.0	9.4	70.49
	5	โสน	59.3	6.8	63.99
	6	กระเจียวแดง	131.0	6.5	87.39
33	1	โคกกระสุน	24.0	11.5	64.25
	2	กะทกรก	42.3	14.0	76.21
	3	ค้อยคิ่ง	30.3	-	71.49
34	1	ข้าวเจ้า	61.8	15.5	68.13
	2	ตำลึง	47.7	-	90.72
35	1	ผักบุง	83.3	17.0	78.09
36	1	ผักบุง	76.0	13.0	85.80
	2	หญ้าขน	60.8	10.0	69.66

สถานที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ความยาวโดยเฉลี่ย (cm.)		เปอร์เซ็นต์ ความชื้น ในพืช
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	
37	1	หญ้าหอนไก่	45.5	10.1	59.40
	2	ผักบั้ง	64.0	6.2	74.74
38	1	หญ้าปล้องข้าวนก	29.2	4.0	54.37
	2	กกขหมา	34.0	8.0	41.43
	3	ผักบั้ง	84.0	5.8	63.96
	4	ผักกระสัง	18.0	5.0	58.34
39	1	หญ้าคา	40.8	16.0	68.25
	2	ผักเบ็ด	34.2	4.0	76.70
40	1	หญ้าคา	25.3	8.5	63.38
	2	แคบ้าน	25.0	6.5	61.98
	3	ผักเบ็ด	52.7	6.6	78.72
	4	โคกกระสุน	51.8	4.3	49.28
	5	ผักบั้ง	59.0	5.8	53.12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ ค-4 ตารางแสดงปริมาณตะกั่วในพืชแต่ละชนิดและในดินของแต่ละสถานี

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ปริมาณตะกั่วในพืช ($\mu\text{g/g}$)		ปริมาณตะกั่ว ในดิน ($\mu\text{g/g}$)	R1 [*]	R2 ^{**}	R3 ^{***}	R4 ^{****}
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน					
1	1	กกชั้หมา	6.00	18.00	38.00	0.333	3.000	0.158	0.474
	2	ผักบุ้ง	27.00	25.00		1.080	0.926	0.711	0.658
	3	บอน	28.00	97.00		0.289	3.464	0.737	2.553
2	1	กกชั้หมา	6.00	5.00	23.00	1.200	0.873	0.261	0.217
	2	ผักบุ้ง	9.00	13.00		0.692	1.444	0.391	0.565
3	1	หญ้าขนกระต๋าย	23.00	21.00	41.00	1.095	0.913	0.561	0.512
	2	ยอดกระถิน	47.00	-		-	-	1.146	-
	3	ข้าวปลู	13.00	-		-	-	0.317	-
	4	ชบา	26.00	15.00		1.733	0.577	0.634	0.366
4	1	หญ้าคา	11.00	36.00	47.00	0.306	3.273	0.268	0.878
	2	ผักบุ้ง	20.00	2.00		10.000	0.100	0.426	0.043
	3	ปรังทะเล	1.00	-		-	-	0.021	-
	4	เหงือกปลาหมอ	15.00	-		-	-	0.319	-
	5	กะเพราขาว	19.00	-		-	-	0.404	-
5	1	เหงือกปลาหมอ	24.00	-	30.00	-	-	0.800	-
	2	ปรังทะเล	11.00	-		-	-	0.367	-
	3	หวงชมพู	19.00	-		-	-	0.633	-
	4	พังกวอ	11.00	-		-	-	0.367	-
6	1	เหงือกปลาหมอ	19.00	-	48.00	-	-	0.396	-
	2	ผักบุ้ง	21.00	1.00		21.000	0.048	0.438	0.021

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ปริมาณตะกั่วในพืช ($\mu\text{g/g}$)		ปริมาณตะกั่ว				
			ในดิน		R1*	R2**	R3***	R4****	
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน					($\mu\text{g/g}$)
7	1	จุมปลาดโหล	13.00	38.00	45.00	0.342	2.923	0.289	0.844
8	1	หญ้าคา	12.00	6.00	39.00	2.000	0.500	0.308	0.154
	2	กระถิน	15.00	6.00		2.500	0.400	0.385	0.154
	3	กะเพราขาว	13.00	8.00		1.625	0.615	0.333	0.205
	4	มะแว้ง	12.00	14.00		0.857	1.167	0.308	0.359
	5	ปรังทะเล	0.00	-		-	-	0.000	-
9	1	หญ้าไก่	9.00	7.00	42.00	1.286	0.778	0.214	0.167
	2	ผักบุ้ง	11.00	-		-	-	0.262	-
10	1	หญ้าแพรง	51.00	38.00	55.00	1.342	0.745	0.927	0.691
	2	กกช้าง	41.00	35.00		1.171	0.854	0.745	0.636
11	1	หญ้าเจ้าชู้	51.00	122.00	40.00	0.418	2.392	1.275	3.050
	2	ผักบุ้ง	62.00	-		-	-	1.550	-
	3	เหงือกปลาหมอ	20.00	-		-	-	0.500	-
	4	บานไม่รู้โรย	9.00			-	-	0.225	-
	5	บัวบก	9.00			-	-	0.225	-
12	1	หญ้าคา	14.00	102.00	142.00	0.137	7.826	0.099	0.718
	2	ผักบุ้ง	86.00	127.00		0.677	1.477	0.606	0.894
13	1	หญ้าแพรง	43.00	58.00	102.00	0.741	1.349	0.422	0.569
	2	กกชั้ว	12.00	33.00		0.364	2.750	0.118	0.324
	3	ผักบุ้ง	21.00	47.00		0.447	2.238	0.206	0.461
	4	มะแว้ง	19.00	8.00		2.375	0.421	0.186	0.078

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ปริมาณตะกั่วในพืช ($\mu\text{g/g}$)		ปริมาณตะกั่ว				
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	ในดิน	R1*	R2**	R3***	R4****
14	1	หญ้าพรกนา	4.00	28.00	20.00	0.143	7.000	0.200	1.400
	2	ผักขี้	3.00	-		-	-	0.150	-
	3	ตำลึง	9.00	3.00		3.000	0.333	0.450	0.150
	4	กะเพราขาว	10.00	13.00		0.769	1.300	0.500	0.650
	5	สะเดา	6.00	-		-	-	0.300	-
	6	กระถิน	12.00	0.00		-	0.000	0.600	0.000
	7	กะทกรก	11.00	3.00		3.667	0.273	0.550	0.150
15	1	หญ้าคา	4.00	3.00	40.00	1.333	0.750	0.100	0.075
	2	ผักขี้	13.00	-		-	-	0.325	-
16	1	หญ้าแพรก	23.00	15.00	44.00	1.533	0.652	0.523	0.341
	2	กระถิน	20.00	-		-	-	0.455	-
	3	ตำลึง	14.00	1.00		14.000	0.071	0.318	0.022
17	1	หญ้าฉนวนน้อย	29.00	22.00	33.00	1.318	0.759	0.879	0.667
	2	ผักขี้	6.00	17.00		0.353	2.833	0.182	0.515
18	1	หญ้าเจ้าชู้	6.00	2.00	29.00	3.000	0.333	0.207	0.069
	2	เหงือกปลาหมอ	13.00	13.00		1.000	1.000	0.448	0.448
	3	เส้ม็ด	16.00	-		-	-	0.552	-
	4	ดินเป็ดทะเล	6.00	-		-	-	0.207	-
	5	เดธ	7.00	-		-	-	0.241	-
19	1	หญ้าแพรก	20.00	12.00	27.00	1.667	0.600	0.741	0.444
	2	เส้ม็ด	8.00	13.00		0.615	1.625	0.296	0.481
20	1	หญ้าแพรก	15.00	21.00	25.00	0.714	1.400	0.600	0.840

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ปริมาณตะกั่วในพืช ($\mu\text{g/g}$)		ปริมาณตะกั่ว				
			ในดิน		R1*	R2**	R3***	R4****	
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	($\mu\text{g/g}$)				
21	1	หญ้าขน	8.00	20.00	25.00	0.400	2.500	0.320	0.800
	2	ผักเป็ด	12.00	3.00		4.000	0.250	0.480	0.120
22	1	หญ้าเจ้าชู้	9.00	14.00	46.00	0.643	1.556	0.196	0.304
	2	ต้นแค	7.00	16.00		0.438	2.286	0.152	0.348
23	1	หญ้าคดหมา	57.00	89.00	157.00	0.640	1.561	0.363	0.567
	2	หญ้าหนวดปลาชุก	99.00	67.00		1.478	0.677	0.631	0.427
	3	ผักเป็ด	49.00	129.00		0.380	2.633	0.312	0.822
24	1	ผักเป็ด	4.00	6.00	31.00	0.677	1.500	0.129	0.194
	2	ผักบุ้ง	10.00	5.00		2.000	0.500	0.323	0.161
	3	หญ้าปล้อง	12.00	31.00		0.387	2.583	0.387	1.000
	4	หญ้าแห้วหมู	15.00	13.00		1.154	0.867	0.484	0.419
25	1	ผักบุ้ง	14.00	19.00	44.00	0.737	1.357	0.318	0.432
	2	หญ้าคา	6.00	24.00		0.250	4.000	0.136	0.545
26	1	ตำลึง	11.00	-	36.00	-	-	0.306	-
	2	ผักตบ	7.00	11.00		0.636	1.571	0.194	0.306
	3	หญ้าขน	8.00	39.00		0.205	4.875	0.222	1.083
	4	โคกกระสุน	11.00	13.00		0.846	1.182	0.306	0.361
	5	กนกนา	6.00	-		-	-	0.167	-
27	1	ผักบุ้ง	14.00	6.00	34.00	2.333	0.429	0.412	0.176
	2	หญ้าไก่อ	10.00	26.00		0.385	2.600	0.294	0.765
	3	ตำลึง	12.00	-		-	-	0.353	-

สถานที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ปริมาณตะกั่วในพืช ($\mu\text{g/g}$)		ปริมาณตะกั่ว				
					ในดิน	R1 ^{**}	R2 ^{**}	R3 ^{***}	R4 ^{****}
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน	($\mu\text{g/g}$)				
28	1	กระถิน	16.00	-	42.00	-	-	0.381	-
	2	หญ้าถอดปล้อง	10.00	79.00		0.127	7.900	0.238	1.881
29	1	หญ้าเนเปร์	21.00	13.00	33.00	1.615	0.619	0.636	0.394
	2	ต้นแค	7.00	-		-	-	0.212	-
30	1	ข้าวเจ้า	9.00	25.00	32.00	0.360	2.778	0.281	0.781
31	1	หญ้าขนบึง	7.00	-	35.00	-	-	0.200	-
	2	ผักบึง	21.00	1.00		21.000	0.048	0.600	0.029
32	1	หญ้าคา	14.00	6.00	25.00	2.333	0.429	0.560	0.240
	2	กะเพราขาว	11.00	13.00		0.846	1.182	0.440	0.520
	3	กระถิน	12.00	-		-	-	0.480	-
	4	ตะไคร้	9.00	5.00		1.800	0.556	0.360	0.200
	5	โสน	6.00	3.00		2.000	0.500	0.240	0.120
	6	กระเจี๊ยบแดง	1.00	2.00		0.500	2.000	0.040	0.080
33	1	โคกกระสุน	6.00	17.00	39.00	0.353	2.833	0.154	0.436
	2	กะทกรก	6.00	3.00		2.000	0.500	0.154	0.077
	3	ดอขดตั้ง	6.00	-		-	-	0.154	-
34	1	ข้าวเจ้า	2.00	25.00	28.00	0.080	12.500	0.071	0.893
	2	คำลิง	9.00	-		-	-	0.321	-
35	1	ผักบึง	10.00	7.00	22.00	1.429	0.700	0.455	0.318
36	1	ผักบึง	4.00	2.00	29.00	2.000	0.500	0.138	0.069
	2	หญ้าขน	4.00	34.00		0.118	8.500	0.138	1.172

สถานีที่	ชนิดที่	ชื่อสามัญ	ปริมาณตะกั่วในพืช ($\mu\text{g/g}$)		ปริมาณตะกั่ว ในดิน ($\mu\text{g/g}$)	R1*	R2**	R3***	R4****
			ส่วนเหนือดิน	ส่วนใต้ดิน					
37	1	หญ้าหองนไก่	4.00	46.00	35.00	0.087	11.50	0.114	1.314
	2	ผักบุ้ง	2.00	16.00		0.125	8.000	0.057	0.457
38	1	หญ้าปล้องข้าวนก	5.00	4.00	19.00	1.250	0.800	0.263	0.211
	2	กก	9.00	2.00		4.500	0.222	0.474	0.105
	3	ผักบุ้ง	1.00	22.00		0.045	22.000	0.053	1.158
	4	ผักกระสัง	9.00	54.00		0.167	6.000	0.474	2.842
39	1	หญ้าคา	39.00	26.00	85.00	1.500	0.667	0.459	0.306
	2	ผักเป็ด	17.00	47.00		0.362	2.765	0.200	0.553
40	1	หญ้าคา	19.00	63.00	112.00	0.302	3.316	0.170	0.563
	2	แค	19.00	19.00		1.000	1.000	0.170	0.170
	3	ผักเป็ด	26.00	26.00		1.000	1.000	0.232	0.232
	4	โคกกระสุน	23.00	23.00		1.000	1.000	0.205	0.205
	5	ผักบุ้ง	454.00	12.00		37.833	0.026	4.054	0.107

หมายเหตุ หน่วยของปริมาณตะกั่ว

ปริมาณตะกั่วในพืช เป็นไมโครกรัมต่อกรัมของน้ำหนักแห้งของพืช

ปริมาณตะกั่วในดิน เป็นไมโครกรัมต่อกรัมของน้ำหนักแห้งของดิน

* อัตราส่วนของปริมาณตะกั่วในพืชส่วนเหนือดินต่อปริมาณตะกั่วในพืชส่วนใต้ดิน

** อัตราส่วนของปริมาณตะกั่วในพืชส่วนใต้ดินต่อปริมาณตะกั่วในพืชส่วนเหนือดิน

*** อัตราส่วนของปริมาณตะกั่วในพืชส่วนเหนือดินต่อปริมาณตะกั่วในดิน

**** อัตราส่วนของปริมาณตะกั่วในพืชส่วนใต้ดินต่อปริมาณตะกั่วในดิน

ภาคผนวก ค-5 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชแต่ละชนิด

ชนิดของพืช	ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืช (ไมโครกรัมต่อกรัม น้ำหนักแห้ง)			
	ตัวอย่างจากเขตอุตสาหกรรม		ตัวอย่างจากพื้นที่เกษตรกรรม	
	พืชส่วนเหนือดิน	พืชส่วนใต้ดิน	พืชส่วนเหนือดิน	พืชส่วนใต้ดิน
กะเพราขาว	10.50	13.00	16.00	8.00
กระเจี๊ยบแดง	1.00	2.00	-	-
กระถิน	21.40	0.02	15.00	6.00
ข้าวเจ้า	9.00	25.00	2.00	25.00
แคบ้าน	7.00	16.00	19.00	19.00
ตะไคร้	9.00	5.00	-	-
เตย	7.00	-	-	-
คำลิง	14.00	3.00	10.67	14.00
บอนเต่า	-	-	28.00	97.00
ผักบุ้ง	24.30	34.00	56.60	11.80
มะม่วง	19.00	8.00	12.00	14.00
สะเดา	6.00	-	-	-
โสน	6.00	3.00	-	-
ชบา	26.00	15.00	-	-
บานไม่รู้โรย	9.00	-	-	-
พื้งพวนน้ำ	-	-	11.00	-
พวงชมพู	-	-	19.00	-
กะทกรก	11.00	3.00	6.00	3.00

ชนิดของพืช	ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืช (ไมโครกรัมต่อกรัม น้ำหนักแห้ง)			
	ตัวอย่างจากเขตอุตสาหกรรม		ตัวอย่างจากพื้นที่เกษตรกรรม	
	พืชส่วนเหนือดิน	พืชส่วนใต้ดิน	พืชส่วนเหนือดิน	พืชส่วนใต้ดิน
ข้าวพลุ	13.00	-	-	-
บัวบก	9.00	-	-	-
ผักกระสัง	-	-	9.00	54.00
ผักเบ็ด	26.50	67.50	18.33	25.33
ผักตบไทย	-	-	7.00	11.00
โศภกระสุน	-	-	13.30	17.67
ต้อยติ่ง	-	-	6.00	-
ขมิ้น	12.00	33.00	7.00	5.00
กกช้าง	41.00	35.00	-	-
กกนา	-	-	6.00	-
จุมกปลาไหล	-	-	13.00	38.00
ดินเบ็ดทะเล	6.00	-	-	-
ปรงทะเล	-	-	4.00	-
เส้มีด	10.50	13.00	-	-
เหงือกปลาหมอ	16.50	-	19.33	-
หญ้าไก่	9.00	7.00	10.00	26.00
หญ้าขน	-	-	6.67	31.00
หญ้าขนกระต่าย	23.00	21.00	-	-
หญ้าขนบึง	7.00	-	-	-
หญ้าคา	10.67	37.00	17.40	31.00

ชนิดของพืช	ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืช (ไมโครกรัมต่อกรัม น้ำหนักแห้ง)			
	ตัวอย่างจากเขตอุตสาหกรรม		ตัวอย่างจากพื้นที่เกษตรกรรม	
	พืชส่วนเหนือดิน	พืชส่วนใต้ดิน	พืชส่วนเหนือดิน	พืชส่วนใต้ดิน
หญ้าเจ้าชู้	22.00	46.00	-	-
หญ้าตดหมา	57.00	89.00	-	-
หญ้าถอบ้อง	10.00	79.00	-	-
หญ้านวลน้อย	29.00	22.00	-	-
หญ้าปล้อง	12.00	31.00	-	-
หญ้าปล้องข้าวนก	-	-	5.00	4.00
หญ้าแพรก	28.83	26.17	-	-
หญ้าแพรกนา	4.00	28.00	-	-
หญ้าหงอนไก่	-	-	4.00	46.00
หญ้าหนวดปลาชุก	99.00	67.00	-	-
หญ้าแห้วหมู	15.00	13.00	-	-

หมายเหตุ - หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ ค-6 ตารางแสดงลักษณะสมบัติทางเคมีของดินตัวอย่างจากจังหวัดสมุทรปราการ

สถานที่	Pb ^๑ (ppm.)	ค่า pH	C.E.C. ¹ (me/100 g)	O.M. ² (%)	N ³ (%)	P ⁴ (ppm.)	K ^๕ (ppm.)
A1	38.00	7.4	10.44	3.71	0.080	107.0	26.0
A2	23.00	5.7	8.48	1.64	0.038	102.0	19.0
I3	41.00	7.2	12.96	5.98	0.095	180.0	35.5
A4	47.00	5.1	13.64	3.21	0.143	121.0	71.0
A5	30.00	6.5	17.44	4.53	0.126	176.0	96.0
A6	48.00	6.3	10.00	2.83	0.052	128.0	61.0
A7	45.00	6.8	12.56	78.64	0.105	236.0	29.5
A8	39.00	4.0	14.24	5.10	0.091	38.0	46.0
I9	42.00	4.3	13.24	5.47	0.094	62.0	33.5
I10	55.00	7.3	11.16	3.15	0.050	67.5	37.5
I11	40.00	6.8	4.36	4.28	0.039	153.0	17.0
I12	142.00	6.7	7.88	6.29	0.106	107.0	18.0
I13	102.00	7.4	12.68	5.73	0.126	121.0	38.0
I14	20.00	7.0	8.16	2.27	0.056	96.0	70.0
I15	40.00	7.5	6.80	3.96	0.073	236.0	36.0
I16	44.00	6.4	9.56	1.82	0.036	232.0	23.5
I17	33.00	5.2	13.64	5.73	0.183	125.0	33.5
I18	29.00	6.9	12.12	2.64	0.069	188.0	69.0
I19	27.00	4.2	12.68	5.16	0.080	74.0	21.5
I20	25.00	5.5	15.48	13.21	0.269	138.0	47.0

ภาคผนวกที่ ค-6 (ต่อ)

สถานีที่	Pb ^a (ppm.)	ค่า pH	C.E.C. ¹ (me/100 g)	O.M. ² (%)	N ³ (%)	P ⁴ (ppm.)	K ⁵ (ppm.)
A21	25.00	6.0	14.48	5.85	0.154	242.0	27.0
I22	46.00	7.0	7.40	3.46	0.063	75.0	18.0
I23	157.00	6.7	4.88	2.71	0.048	125.0	22.5
I24	31.00	7.5	11.24	2.39	0.059	126.0	54.0
A25	44.00	4.9	15.68	5.60	0.157	122.0	70.0
A26	36.00	6.7	14.48	3.59	0.080	180.0	43.0
A27	34.00	5.0	15.76	13.34	0.370	125.0	63.0
I28	42.00	3.7	14.48	12.90	0.312	90.0	29.0
I29	33.00	5.0	4.64	4.03	0.157	50.0	10.5
I30	32.00	5.7	13.00	4.28	0.088	148.0	33.5
I31	35.00	6.5	12.12	2.01	0.052	242.0	55.0
I32	25.00	7.5	13.88	2.71	0.056	90.0	63.0
A33	39.00	6.8	12.88	3.71	0.115	250.0	53.0
A34	28.00	3.4	14.44	6.92	0.169	125.0	19.0
I35	22.00	7.4	6.68	0.44	0.035	99.0	17.0
A36	29.00	4.0	11.28	4.97	0.118	79.0	50.0
A37	35.00	4.5	12.64	0.82	0.153	148.0	37.5
A38	19.00	6.4	4.08	2.08	0.090	125.0	19.5
A39	85.00	7.1	8.52	2.08	0.036	174.0	38.5
A40	112.00	6.6	10.24	6.92	0.179	104.0	69.0

- หมายเหตุ
- I หมายถึงสถานีเก็บตัวอย่างในเขตอุตสาหกรรม
- A หมายถึงสถานีเก็บตัวอย่างในพื้นที่เกษตรกรรม
1. C.E.C = CATION EXCHANGE CAPACITY
 2. O.M. = ORGANIC MATTER
 3. N = TOTAL NITROGEN
 4. P = AVAILABLE PHOSPHORUS
 5. K = EXCHANGEABLE POTASSIUM
 6. Pb = ปริมาณตะกั่วในดิน (ไมโครกรัมต่อกรัมของน้ำหนักแห้งของดิน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

ภาคผนวก ง-1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ใช้โปรแกรม SYSTAT ซึ่งใช้กับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในพืชและดิน และลักษณะสมบัติทางเคมีของดิน นำมาหา ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standards deviation) และค่าพิสัย (Range)
3. การทดสอบด้วยวิธี Student's t-test

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชจากเขตอุตสาหกรรม กับพืชจากพื้นที่เกษตรกรรม

$$\text{สมมติฐาน } H_0 : \bar{X}_1 = \bar{X}_2$$

$$H_1 : \bar{X}_1 \neq \bar{X}_2$$

ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Student's t-test แบบสองทาง (Two-tailed test)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

\bar{x}_1, \bar{x}_2 คือปริมาณตะกั่วในพืชจากเขตอุตสาหกรรมและปริมาณตะกั่วในพืชจากพื้นที่เกษตรกรรม

n คือจำนวนตัวอย่าง

S^2 คือ $\sum(x - \bar{x})^2 / n - 1$ (ค่าเฉลี่ยกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน หรือค่าวาเรียนซ์)

ถ้าค่า t คำนวณ น้อยกว่า t ตาราง แสดงว่ายอมรับ H_0 หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชจากพื้นที่ทั้งสอง มีค่าไม่แตกต่างกัน

ถ้าค่า t คำนวณ มากกว่า t ตาราง แสดงว่ายอมรับ H_1 หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชจากพื้นที่ทั้งสอง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ที่ระดับ 0.05)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชส่วนเหนือดินกับพืชส่วนใต้ดิน สมมติฐาน การทดสอบ การวิเคราะห์และการสรุปผล ทำนองเดียวกับ 3.1

3.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชที่ใช้เป็นอาหารกับค่ามาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2522 (1 มิลลิกรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม)

$$\text{สมมติฐาน } H_0 : \bar{X}_1 = 1$$

$$H_1 : \bar{X}_1 \neq 1$$

ทดสอบสมมติฐานทำนองเดียวกับ 3.1 แต่ x_1 คือปริมาณตะกั่วในพืชชนิดที่ใช้เป็นอาหาร

ถ้าค่า t คำนวณ น้อยกว่า t ตาราง แสดงว่ายอมรับ H_0 หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชชนิดที่ใช้เป็นอาหาร มีค่าไม่แตกต่างกับค่ามาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข

ถ้าค่า t คำนวณ มากกว่า t ตาราง แสดงว่ายอมรับ H_1 หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของปริมาณตะกั่วในพืชชนิดที่ใช้เป็นอาหาร มีค่าแตกต่างกับค่ามาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ที่ระดับ 0.05)

4. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกั่วในพืชกับปริมาณตะกั่วในดินและปัจจัยต่างๆ และปริมาณตะกั่วในดินกับลักษณะสมบัติทางเคมีของดิน สถิติที่ใช้คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient : r_{xy}) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

$$r_{xy} = \frac{n\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n\sum x^2 - (\sum x)^2][n\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

r_{xy} คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x และ y

n คือจำนวนตัวอย่าง

ทดสอบนัยสำคัญของค่า r ที่คำนวณได้โดยเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันในตารางสำเร็จรูป ถ้ามีนัยสำคัญ r ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่าวิกฤต r จากตาราง แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันจริง แต่ถ้าไม่มีนัยสำคัญค่า r ที่คำนวณได้จะมีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤต r แสดงว่าตัวแปรทั้งสองนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน

ภาคผนวก ง-2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปริมาณตะกั่วในพืชจากพื้นที่เขตอุตสาหกรรม
และพื้นที่เกษตรกรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ Student's test (t-test)

1. พืชในส่วนเหนือดิน : จำนวนตัวอย่าง = 54
 - : MEAN OF DIFFERENCE = 1.944
 - : SD DIFFERENCE = 65.749
 - : $t_{\text{คำนวณ}} = 2.17$ df= 53 Prob.= .829
 - : $t_{\text{ตาราง}} (0.05) = 1.67$

2. พืชในส่วนใต้ดิน : จำนวนตัวอย่าง = 30
 - : MEAN OF DIFFERENCE = 16.100
 - : SD DIFFERENCE = 42.713
 - : $t_{\text{คำนวณ}} = 2.065$ df= 29 Prob.= .048
 - : $t_{\text{ตาราง}} (0.05) = 1.699$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง-3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปริมาณตะกั่วในส่วนเหนือดินกับส่วนใต้ดิน
ของพืชในแต่ละพื้นที่ศึกษา โดยการทดสอบทางสถิติ Student's t-test

1. ตัวอย่างพืชจากสถานีเก็บตัวอย่างทั้ง 40 สถานี

จำนวนตัวอย่าง = 85

MEAN DIFFERENCE = -3.541

SD DIFFERENCE = 53.925

$t_{\text{คำนวณ}} = 0.605$ $df = 84$ $Prob. = .547$

$t_{\text{ตาราง}(0.05)} = 1.66$

2. ตัวอย่างพืชจากสถานีเก็บตัวอย่างในเขตอุตสาหกรรม

จำนวนตัวอย่าง = 45

MEAN DIFFERENCE = -8.044

SD DIFFERENCE = 25.712

$t_{\text{คำนวณ}} = 2.099$ $df = 44$ $Prob. = .042$

$t_{\text{ตาราง}(0.05)} = 1.68$

3. ตัวอย่างพืชจากสถานีเก็บตัวอย่างในพื้นที่เกษตรกรรม

จำนวนตัวอย่าง = 40

MEAN DIFFERENCE = 1.525

SD DIFFERENCE = 73.943

$t_{\text{คำนวณ}} = 0.130$ $df = 39$ $Prob. = .897$

$t_{\text{ตาราง}(0.05)} = 1.685$

ภาคผนวก ง-4 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกั่วในพืชและปริมาณตะกั่วในดิน วิเคราะห์โดย
สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) 4 แบบคือ

1. Simple Linear Model : $Y = \beta_0 + \beta_1 X$
2. Logarithmic Model : $Y = \beta_0 + \beta_1 \ln X$
3. Power Model : $\ln Y = \ln \beta_0 + \beta_1 \ln X$
4. Exponentail Model : $\ln Y = \ln \beta_0 + \beta_1 X$

โดยให้ B เป็นปริมาณตะกั่วในดิน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ

A เป็นปริมาณตะกั่วในพืชส่วนเหนือดิน ซึ่งเป็นตัวแปรตาม

จะได้สมการถดถอยทั้ง 4 แบบ ดังนี้

1. Simple Linear Model : $Y = -50.31071 + 1.844691 X$
 $r = 0.5949659$
2. Logarithmic Model : $Y = -380.9848 - 112.5152 \ln X$
 $r = 0.5720079$
3. Power Model : $\ln Y = \ln(.03932187) + 1.576811 \ln X$
 $r = 0.70851$
4. Exponentail Model : $\ln Y = \ln(4.029543) + 0.025945 \ln X$
 $r = 0.7396273$

และสามารถเลือกสมการที่ดีที่สุด ระหว่าง A และ B ได้จากค่า r ที่มากที่สุด และ
ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 คือสมการที่ 4 ในแบบ Exponential Model คือ

$$\ln Y = \ln (4.029543) + 0.025945 X$$

ภาคผนวกที่ ง-5 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบปริมาณตะกั่วในพืชที่ใช้เป็นอาหารกับค่ามาตรฐาน
ของกระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ.2522)

ค่าสถิติ	ประเภทตัวอย่าง		
	ตัวอย่างพืช ทั้งหมด	ตัวอย่างพืชจาก เขตอุตสาหกรรม	ตัวอย่างพืชจาก พื้นที่เกษตรกรรม
จำนวนตัวอย่าง	45	26	19
ค่าสูงสุด	454.00	86.00	454.00
ค่าต่ำสุด	2.00	3.00	2.00
ค่าเฉลี่ย	25.09	17.769	35.11
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	67.12	18.843	101.67
$t_{\text{คำนวณ}}$	2.407	4.538	1.462
df	44	25	18
$t_{\text{ตาราง}}$ (0.05)	1.679	1.708	1.734

ภาคผนวกที่ ง-8 ตารางแสดงการทดสอบทางสถิติด้วย Student's test ของปริมาณตะกั่วในดิน และลักษณะสมบัติของดินในเขตอุตสาหกรรมและพื้นที่เกษตรกรรม

ค่าสถิติ	พารามิเตอร์						
	Pb	pH	C.E.C.	O.M.	N	P	K
MEAN DIFFERENCE	10.722	0.506	-2.107	-3.576	0.005	-18.694	-12.444
SD DIFFERENCE	45.199	1.918	5.274	17.881	0.142	69.389	32.058
$t_{\text{คำนวณ}}$	1.006	1.118	1.695	0.848	0.151	1.143	1.647
df	17	17	17	17	17	17	17
Prob	0.328	0.279	0.108	0.408	0.882	0.269	0.118
$t_{\text{ตาราง}(0.05)}$	1.740	1.740	1.740	1.740	1.740	1.740	1.740

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ ง-7 ตารางแสดง PEARSON CORRELATION MATRIX ของลักษณะสมบัติทางเคมีของ
ดินตัวอย่าง จากสถานีเก็บตัวอย่างทั้ง 40 สถานี

	Pb	pH	C.E.C.	O.M.	N	P	K
Pb	1.000						
pH	0.231	1.000					
C.E.C.	-0.278	-0.381	1.000				
O.M.	0.007	-0.012	0.176	1.000			
N	-0.067	-0.534	0.507	0.204	1.000		
P	-0.067	0.365	0.125	0.248	-0.099	1.000	
K	-0.103	0.075	0.532	-0.068	0.017	0.125	1.000

$r_{0.05} = 0.257$
 $df = 39$

ภาคผนวกที่ ง-8 ตารางแสดง PEARSON CORRELATION MATRIX ของลักษณะสมบัติทางเคมี
ของดินตัวอย่าง จากสถานีเก็บตัวอย่างในเขตอุตสาหกรรม

	Pb	pH	C.E.C.	O.M.	N	P	K
Pb	1.000						
pH	0.165	1.000					
C.E.C.	-0.314	-0.337	1.000				
O.M.	0.030	-0.580	0.493	1.000			
N	-0.066	-0.635	0.468	0.917	1.000		
P	-0.057	0.331	0.023	-0.161	-0.212	1.000	
K	-0.332	0.299	0.484	-0.095	-0.070	0.253	1.000

$r_{0.05} = 0.352$
 $df = 21$

ภาคผนวกที่ ง-9 ตารางแสดง PEARSON CORRELATION MATRIX ของลักษณะสมบัติทางเคมี
ของดินตัวอย่างจากสถานีเก็บตัวอย่างในเขตพื้นที่เกษตรกรรม

	Pb	pH	C.E.C.	O.M.	N	P	K
Pb	1.000						
pH	0.328	1.000					
C.E.C.	-0.162	-0.336	1.000				
O.M.	0.042	0.175	0.100	1.000			
N	-0.019	-0.366	0.501	0.070	1.000		
P	-0.052	0.518	0.185	0.386	-0.024	1.000	
K	0.318	0.015	0.514	-0.148	0.316	-0.064	1.000

$r_{0.05} = 0.389$
 $df = 17$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนภัส บัวสว่าง เกิดวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2510 ที่กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2531 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2532

ศูนย์วิทยพัชร์พยัคกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย